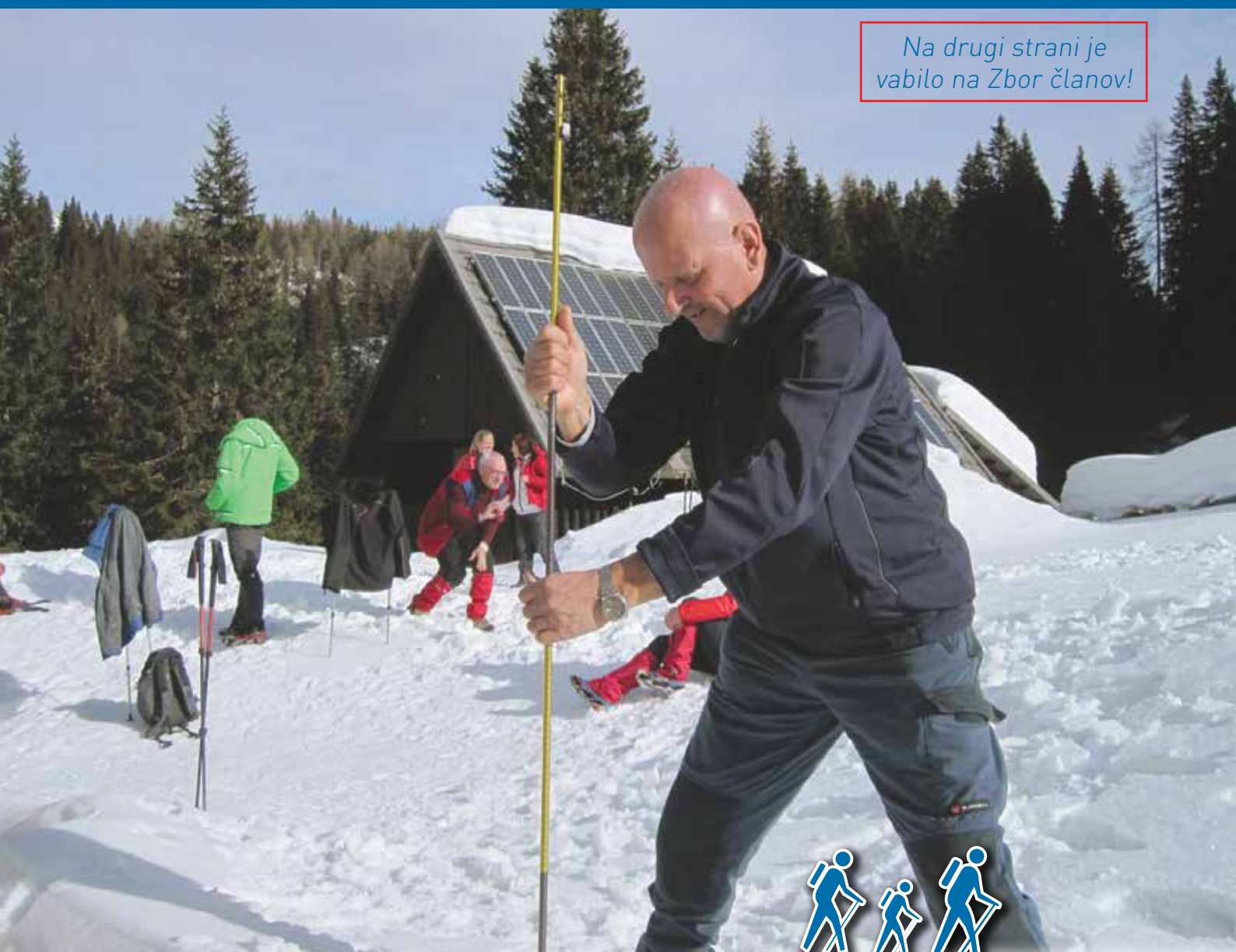

GORSKI

popotnik

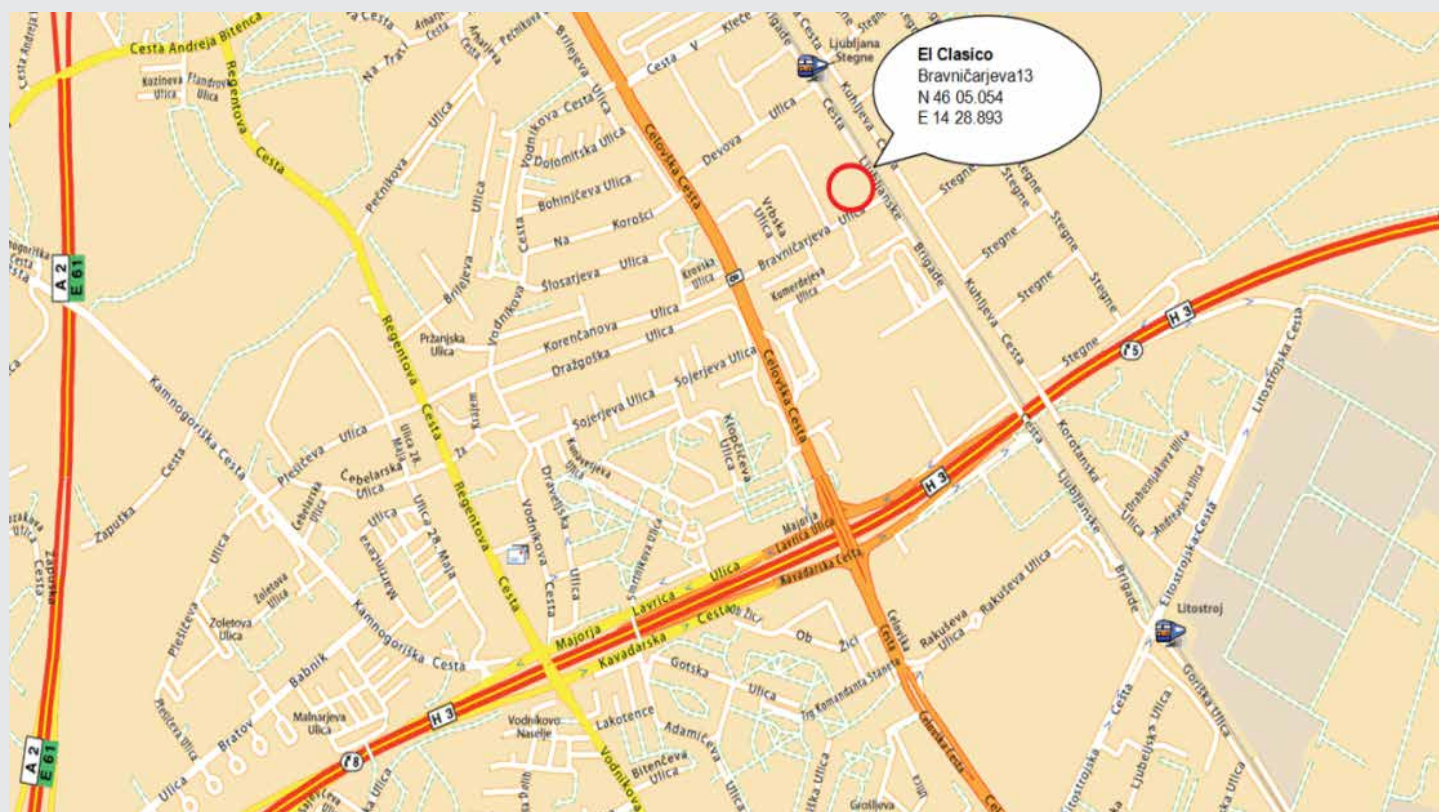
Na drugi strani je
vabilo na Zbor članov!

Revija planinskega društva LPP
Leto XXXVIII, februar 2018

št.

1

UVODNIK	4
NIKOLI VEČ NE BO TAKO, KOT JE BILO.....	4
KAM GREMO	5
RAZSUŠICA, MEDVIŽICA IN OSTRICH, 10. 3. 2018	5
TINJAN IN SOCERB, 17. 3. 2018	5
PUFIJEV POHOD NA ČEMŠENIŠKO PLANINO, 7. 4. 2018.....	6
LAŠKO – DOM NA ŠMOHORJU (784 m), 21. 4. 2018.....	7
SREČANJE ČLANOV POBRATENIH DRUŠTEV SPD TRST IN PD LPP, 13. 5. 2018 ..	7
LOVRENSKA JEZERA, 19. 5. 2018	8
48. TABOR LJUBLJANSKIH PLANINCEV, 26. 5. 2018	9
OLŠEVA IN POTOČKA ZIJALKA, 9. 6. 2018	9
ŠKRLATICA (2532 m) in VELIKI PIHAVEC (2415 m) ter BOVŠKI GAMSOVEC (2391 m), 14. in 15. 7. 2018	10
BOGATIN (1977 m), MAHAVŠČEK (2005 m), 21. 7. 2018.....	11
PRISOJNIK (2547 m), 4. 8. 2018.....	11
STROKOVNI ČLANKI	12
ČIŠČENJE OBALNIH VODA JEZERA – SIZIFOVO DELO	12
PREGLED IZLETNIŠTVA V PD LPP V LETIH 2013–2016.....	14
STAROSTNIKI V GORAH	16
MLADINSKI KOTIČEK	18
ZIMSKI IZLET NA ROŽNIK	18
SONČKOVA JESENSKA POHAJKOVANJA V OKOLICI LJUBLJANE.....	19
JESENSKI DAN VABI... IN ŠMARNI GORA KLIČE	20
KJE SMO BILI	21
SLIVNICA	21
V RAJSKI DOLINI PO POTI PRIJATELJSTVA	22
DRUŽENJE PR´ MEHAČK, 23. 12. 2017.....	23
KRAS Z VELIKO ZAČETNICO.....	24
IZLET NA PLANINO PRI JEZERU	26
ZANIMIVOSTI	28
KONEC POLETJA NA PLANINI PRI JEZERU.....	28
UTRINKI Z AKCIJE NA PLANINI – OKTOBER 2017.....	30
UTRINKI Z AKCIJE NA PLANINI – NOVEMBER 2017	31
UTRINKI Z AKCIJE NA PLANINI – JANUAR 2018.....	33
SMEH PREMAGUJE STRAH	35
IZLETI PD LPP 2018/19.....	36

GORSKI

Popotnik

Leto XXXVIII / št. 1, februar 2018

ISSN 2232-397X.

Natisnili smo: 300 izvodov

Izdaja:

PLANINSKO DRUŠTVO LPP,

Celovška cesta 160,

1000 Ljubljana,

Tel.: 01 58 22 751,

gsm: 031 259 156

mail: pdlpp1974@gmail.com

url: <http://www.pdlpp.si>

Nina Miklič, e-mail:

nina.miklic@lpp.si

Uradne ure, vsak četrtek

od 14:00 do 18:00 ure

Zanj:

TOMO RUSIMOVICH, predsednik

Prispevke pošiljati na:

silva.papez@lpp.si

Odgovorni urednik:

TOMO RUSIMOVICH

Uredniški odbor:

TOMO RUSIMOVICH

BOJANA BURNIK

ENES HALILOVIC

Tehnično uredništvo:

SILVA PAPEŽ

SLAVKO KRUŠNIK

GREGOR GERČAR

Jezikovni pregled:

SILVA PAPEŽ

SLAVKO KRUŠNIK

Zunanji sodelavec:

TISKARSKI ŠKRAT

Oblikovanje in prelom:

MAJA POGLAJEN

Grafična priprava za tisk in tisk:

PARTNER GRAF D.O.O.

Fotografija na naslovnici:

Prikaz reševanja ponesrečencev v
plazu s pomočjo lavinske žolne na
Planini pri Jezeru

Foto: Stane Kragelj

NIKOLI VEČ NE BO TAKO, KOT JE BILO...

TOMO RUSIMVIČ

Stara fraza iz naslova tega prispevka skriva v sebi tudi nekaj resnice; nanjo se spomnimo predvsem ob novem letu, ko se ozremo nazaj in delamo načrte za naprej. Vendar imajo novoletne zaobljube, kot so bolj zdravo jesti, več gibanja, manj alkohola in podobno, eno težavo: da bi lahko prevzeli nove navade, moramo opustiti stare, ker za oboje ni prostora, zato velikokrat raje ostanemo pri starih navadah.

Splošno znan je pregovor, da je stara navada železna srajca. Zato drži, da se je za spremembo določenega vzorca mišljenja, čustvenega reagiranja in ravnanja treba precej potruditi, da tak vzorec odpravimo, se ga osvobodimo in ga zamenjamo s takšnim, ki bo nam in drugim v korist in veselje. Dejstvo pa je, da se moramo najprej zavedati, da bomo zelo težko odpravili neki vzorec, ki ga živimo že vrsto let.

Brez sistematičnega pristopa in trdne odločenosti ne gre; najprej si moramo iskreno zapisati svoje cilje, za katere mislimo oziroma vemo, da jih lahko/moramo uresničiti (zaradi izboljšanja zdravstvenega stanja, napredovanja v službi, boljše samopodobe itd.). Prvi koraki v pravo smer nas navadno navdajo z zadovoljstvom, da zmoremo, da nam bo uspelo, potem pa pride stanje, ko se nam ne da, smo v dilemi »ali res moram«, ali ko razmišljamo, da si bomo dovolili odstop od načrtane poti v smislu »samo danes, saj se ne bo poznalo«. Potem si take odstopne obljube privoščimo vse pogostejše, saj nas privedejo v »stara cono ugodja«, in spet je vse po starem! Že starogrški filozof Heraklit je ugotovil, da ni mogoče dvakrat stopiti v isto reko, ker reka nenehno teče, in enako je s časom: kar danes nisi naredil, ni danes narejeno.

Pa da ne bom preveč filozofiral, hotel sem poudariti, da si mora človek svoje lastne in družbene cilje postaviti razumno in pri tem upoštevati vse svoje dobre in slabe navade in lastnosti. Kjer je volja, tam je pot, smo si sami že velikokrat dokazali, ko nam je uspelo doseči zastavljene cilje.

Če omenjeno temo navežem na naše društvo, lahko rečem, da nam je v preteklem letu marsikaj uspelo, vendar pa je ostalo veliko planiranega tudi neuresničenega. V uvodniku k prejšnji številki sem napisal »Društvo smo ljudje, samo ljudje!«, zato vse zgoraj navedeno drži tudi za aktivnosti v društvu. Aktivni člani (UO, vodniki, markacisti in člani drugih odsekov) imamo dolžnosti, ki smo jih prevzeli, ko smo sprejeli funkcijo ali bili izvoljeni. Zato je pošteno, da v primeru, če ugotoviš, da ne zmoreš, se ti ne da ali imaš druge obveznosti ali težave, to poveš in daš možnost nekemu, ki bo nalogo zmogel. Najslabše za delovanje društva je ohraniti funkcijo in vegetirati. Mogoče sem tole malo kritično zapisal, vendar ni daleč od resnice. Vendar vse le ni tako črno, kot je videti in kot nekateri zlonamerno namigujejo, gre preprosto za to, da če bi več delali, bi bilo več narejenega, pri tem pa bi bili tudi odnosi v društvu prijaznejši.

Bilo je nekoč na Planini pri Jezeru

Res je, da nikoli več ne bo tako, kot je bilo v udarniškem obdobju društva, ko smo gradili kočo in širili naše članstvo v okviru celotnega SOZDA INTEGRAL. Takrat je bilo vodstvo podjetja tesno povezano s planinskim društvom, kar se je pokazalo tudi pri hitri obnovi naše koče, ko je leta 1981 pogorela in bila v treh letih na novo zgrajena in odprta za planince. Danes lahko ugotovimo, da imamo podobno situacijo, čeprav v manjšem obsegu, saj je naše društvo že od ustanovitve tesno povezano s podjetjem LPP. Ob novoletnem obisku pri direktorju Petru Horvatu smo premlevali našo idejo, da bi se društvo povežalo s podjetji Javnega holdinga Ljubljana in tako pridobilo zaledje za nove člane in aktivne sodelavce društva. To smelo nalogo smo si zadali za letošnje leto in upam, da nam bo uspelo.

RAZSUŠICA, MEDVIŽICA IN OSTRIČ, 10. 3. 2018

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Zbrali se bomo v soboto, 10. 3. 2018, ob 7.00 pred PD LPP na Celovski c. 160 in odpeljali proti Primorski. V Kozini bomo zavili proti Reki v Matarsko Podgrajsko podolje. V zaselku Zagrad (750 m) bomo parkirali naše avtomobile.

Od tu se bomo podali po gozdni poti najprej na Razsušico (1082 m). Tik pod vrhom se bomo vzpeli na razgledišče. Pogled sega preko severne Istre prav do morja. Z vrha Razsušice ali Glavičorke, ki je poraščen in ni razgleden, bomo pot nadaljevali proti vzhodu in malo gori malo doli prispeli pod Medvižico (1081 m). Vzpon na ta vrh je v vršnem delu zelo zahteven. Po spustu z vrha in prijetni hoji po udobni gozdni poti zopet malo gori malo doli se bomo nazadnje vzpeli na s travo porasel vrh Ostrič ali Žabnik (1054 m). Vrh je zaradi neporaščenosti zelo razgleden. Od tu bo sledil le še spust nazaj v Zagrad.

Še malo, pa bomo priplezali na vrh Medvižice

Vsi trije vrhovi se dvigujejo v glavnem grebenu Čičarije. Zračna razdalja med njimi ni velika, tudi nadmorska višina je podobna, a so si vrhovi zelo različni. Razsušica je sicer na vrhu skalnata, a je porasla z bukovjem in ne nudi nobenega razgleda. Medvižica ima zelo skalnat vrh in vzpon nanj zahteva že kar nekaj plezalskih spretnosti. Z vrha je čudovit razgled proti severu. Ostrič je lepe stožčaste oblike in v vršnem delu porasel s travo. Zato nudi obiskovalcu čudovit razgled ne le na sever, temveč daleč naokoli. V enem dnevu se bomo vzpeli kar na tri različne vrhove, višje od 1000 m.

Skupne hoje bo 4–5 ur, napravili bomo dobrih 500 m višinske razlike. V Ljubljano se bomo vrnili v poznih popoldanskih urah.

Oprema: dobra visoka pohodniška obutev, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti mrazu, vetru in morebitnemu dežju ter hrano in pijačo, saj ob poti ni nobene možnosti prehranjevanja.

Prijave pri Nini Miklič, gsm 031 259 156, dodatne informacije daje vodnica Marinka, tel. (01) 56 16 925 v večernih urah.

TINJAN IN SOCERB, 17. 3. 2018

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Tinjanski hrib (374 m) je najlepše razgledišče v Slovenski Istri. Kraj Tinjan je staro, zavedno slovensko naselje ob slovensko-italijanski meji in stoji na vrhu istoimenskega hriba.

Zbrali se bomo v soboto, 17. 3. 2018, ob 7.00 pred PD LPP na Celovski c. 160 in se odpeljali proti Primorski. Peš bomo pričeli v vasi Osp (59 m), ki leži nad dnem Osapske doline tik pod jamo Grad – največjo kraško udornico v Slovenski Istri ter eno največjih v Sloveniji.

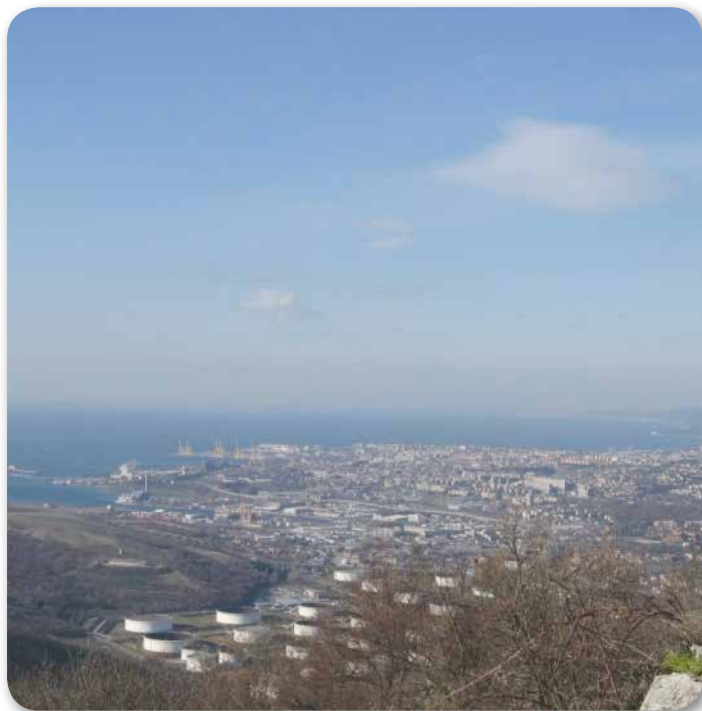
Pogled na udorino nad vasjo Osp

Blizu je še udornica Mišja peč. Obe udornici sta zaščiteni kot naravni spomenik. Stene so predvsem zanimive za plezalce, ki so v njih izpeljali številne smeri različnih težavnosti.

Naša pot nas bo vodila deloma po gozdu deloma po čistini. Po uri in pol ali malo več bomo stopili na vrh Tinjana. Tu stoji mogočna cerkev. Po razgledovanju in malici se bomo po isti poti vrnili nazaj v Osp. Ob povratku si bomo podrobno ogledali obe udorini, skoraj gotovo pa bomo videli v stenah tudi drzne plezalce.

Nato se bomo odpeljali še do gradu Socerb ali Strmec, ki leži na kraškem robu. Grad je imel zaradi izredne strateške lege v preteklosti izreden pomen. Prvič je omenjen v 13. stoletju. Leta 1678 je grad obiskal Valvazor, ga narisal in opisal. Z gradu se nudi izjemen razgled, ki sega od Trsta, prek slovenske obale do Istre na vzhodu in do Tržiča in Gradeža na zahodu.

Razgled s Socerba na Trst in Tržaški zaliv

Skupne hoje bo 4 ure. Povratek bo v popoldanskih urah.

Potrebna oprema: pohodniški čevlji, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti vetru, mrazu in morebitnim padavinam, nekaj za pod zob in topel napitek.

Prijave zbira Nina Miklič, gsm 031 259 156, dodatne informacije pa daje vodnica Marinka, tel. 01 56 16 925 v večernih urah.

PUFIJEV POHOD NA ČEMŠENIŠKO PLANINO, 7. 4. 2018

TOMO RUSIMOVIČ IN HERMAN REDNAK

Iz Ljubljane se bomo odpeljali na Trojane, kjer bo izhodišče našega pohoda. Po jutranji kavici in krofu bomo krenili na pot. Če ne bo volje ali vremena, se bomo do Prvin zapeljali s kombijem; če pa bosta vreme in volja, jo bomo za ogrevanje mahnili malo po

cesti malo po stezah proti Prvinam. Na severni strani poti bomo uživali v razgledih proti Uršlji gori in Peci na Koroškem. Ne preveč strma pot nas bo nato peljala naprej po bukovem gozdu, poraslem s čudovito zeleno preprogo čemaža, ki ga je tu zares v izobilju. Upam, da bodo čemažu delale družbo tudi kron'ce, ki jih je tod navadno tudi veliko.

Ko bomo prispeli na greben Čemšeniške planine, se nam bo na jugu odprl pogled na Zasavsko dolino, ki jo zaključuje pogorje z zasavskim Triglavom – Kumom, ki s svojim oddajnikom in cerkvijo izstopa sredi Zasavskih hribov. Hoja po grebenu je relativno kratka in kmalu prispemo do kočice na Čemšeniški planini, ki leži na južni strani planine v zavetju mogočnega bukovega gozda. Če bo sonce, se bomo dobro uro martinčkali pred kočico in uživali v njenem gostoljubju. Pa tudi dobra domača malica iz nahrbtnikov ali kakšna zagorska specialiteta iz kočice se bo prilegla.

V nadaljevanju našega pohoda se bomo spustili nazaj po grebenu in pri odcepu za Čemšenik zavili v dolino proti Zagorju. Spust do spodnje postaje tovarne žičnice, kjer nas bo čakal kombi, bo hitro minil, in zapeljali se bomo do lovskega doma Klančiše v Zavinah, kjer bo postanek in verjetno srečanje s sorodniki Franca Lapuha – Pufija.

Nato pa po ustaljeni poti do pokopališča v Zagorju, kjer bomo grob našega Pufija okrasili s planinskim cvetjem in prižgali tudi kakšno svečko; enako bomo storili tudi pri grobu našega priljubljenega predsednika Janeza Drnovška.

Upam, da se boste odzvali vabilu in preživeli lepo soboto v spomin na našega, leta 1995 preminulega člana, priljubljenega Franca Lapuha – Pufija.

Vabljeni predvsem vsi, ki ste ga poznali, ali tisti, ki tako kot je on, čutite pripadnost društvu in naši koči!

LAŠKO – DOM NA ŠMOHORJU (784 M), 21. 4. 2018

HERMAN REDNAK

Izhodišče: Laško

Cilj: Dom na Šmohorju

Dom stoji na jasi na vzhodni strani vrha Šmohor nad Laškim. Tu je tudi cerkev sv. Mohorja iz sredine 15. stoletja.

Naša pot se začne pred LPP, 21. aprila 2018, ob 7.00.

Zapeljali se bomo do Laškega, kjer bomo pri gasilskem domu parkirali ter našli izhodišče za pešpot do našega cilja. Od doma ni lepega razgleda, zato bomo šli do cerkvice. Od tam se pa lepo vidi na več strani. Ja, že takrat so cerkveni gospodje radi imeli razgled na božje lepote naše dežele.

Hoje bo po mojih korakih debele 3 ure gor in okoli 2 uri nazaj po isti poti.

Če je še kateremu za počasen korak, dobro družbo in lep izlet, naj se nam priključi.

Vabi vas Herman Rednak

SREČANJE ČLANOV POBRATENIH DRUŠTEV SPD TRST IN PD LPP, 13. 5. 2018

TOMO RUSIMOVČ IN HERMAN REDNAK

Letos je naše planinsko društvo organizator vsakoletnega srečanja članov pobratenih društev PD LPP in SPD Trst; enkrat smo gostitelji mi, drugič oni. Letos bo osrednja točka srečanja KSEVT v Vitanju. Našim prijateljem bomo pokazali razstavo, ki poleg drugega predstavlja tudi dva znamenita Slovenca, ki sta zaslužna za razvoj vesoljske tehnologije.

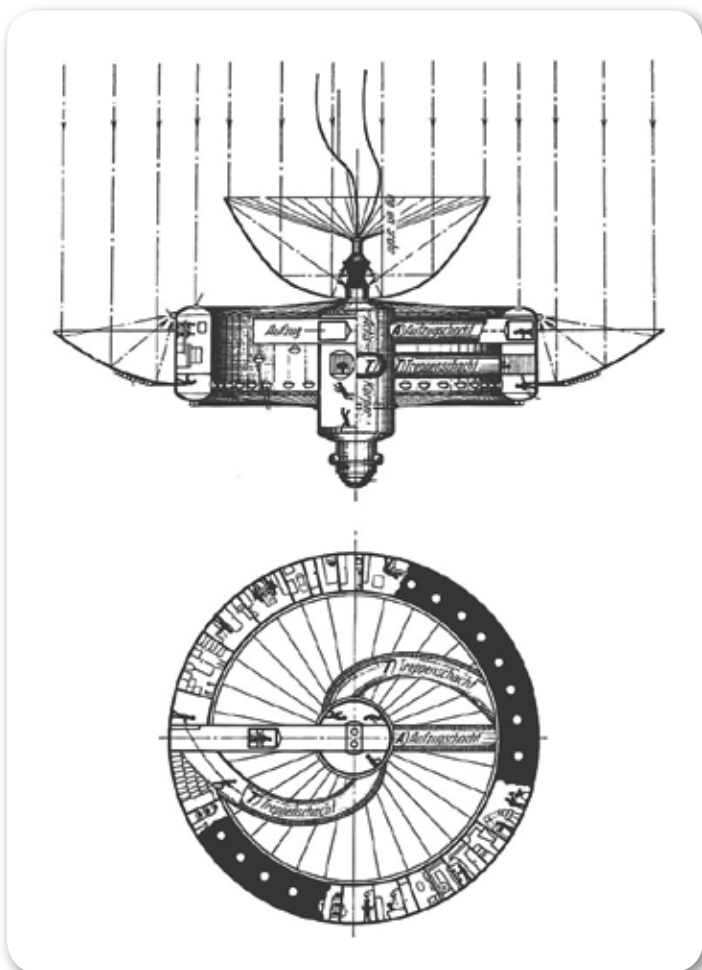
Prvi je Herman Potočnik Noordung, avstrijski častnik slovenskega rodu, ki je sodeloval v prvi svetovni vojni, dokler ni zbolel za sušico in so ga leta 1919 upokojili s stotniškim činom. Tedaj je na Tehniški univerzi na Dunaju začel študirati elektrotehniko in strojništvo, leta 1922 je absolvirал, tri leta kasneje postal inženir – specialist za raketno tehniko. Naslednja štiri leta, ki so mu še preostala do smrti, je preživel z bratom Adolfom na Dunaju in se popolnoma posvetil načrtovanju prodora v vesolje. Konec leta 1928 je (z letnico 1929) v Berlinu izšla njegova edina knjiga: Težava vožnje po vesolju, ki velja za eno temeljnih del prve generacije raziskovalcev vesolja, kjer je opisal načrt za preboj v vesolje in ureditev stalne vesoljske postaje z namenom opazovanja zemlje za mirne in (manj) za vojaške namene ter ugodnosti vesolja za raziskave.

Knjiga je bila leta 1935 prevedena v ruščino in leta 1929 delno v angleščino. V Berlinu so njegove zamisli vzeli resno, medtem ko so dunajski inženirji njegovo delo ocenili za domišljijo, čeprav je postala temelj za nadaljnje osvajanje vesolja. Je eden prvih snovateljev na svetu, ki je načrtoval izvirne rešitve in zasnove naprav za vesolje. Prvi je opisal krožno vesoljsko postajo, ki s kroženjem ustvarja umetno težnost in tako omogoča daljše in bolj učinkovito bivanje v vesolju brez stranskih učinkov breztežnosti na telo. Z izdajo knjige je Potočnik postal eden izmed najpomembnejših svetovnih utemeljiteljev potovanja in bivanja v vesolju.

Drugi znameniti Slovenec pa je Dr. Anton Mavretič, ki je študij elektrotehnike pričel na Ljubljanski Univerzi, po drugem letniku pa je odšel v ZDA, kjer je diplomiral in leta 1968 doktoriral. Znan je kot vesoljski inženir in znanstvenik, ki že 40 let aktivno sodeluje pri razvoju vesoljskih instrumentov, med drugim pa je sodeloval tudi pri razvoju instrumenta za merjenje solarne plazme, sestavnem delu pomembnega projekta Voyager. Po poročanju vesoljske agencije NASA je 25. avgusta 2012 vesoljska sonda Voyager 1 na razdalji več kot 19.000.000.000 km od Zemlje zapustila naše

osončje. Na inštrumentu za merjenje solarne plazme je na sredini zlate ploščice vgravirano ime – Anton Mavretič.

Načrt vesoljskega plovila Hermans Potočnik Noordung

KSEVT – Kulturno središče evropskih vesoljskih tehnologij

Poleg ogleda Kulturnega središča evropskih vesoljskih tehnologij si bomo ogledali še kako etnografsko znamenitost v okolici Vitanja. Seveda k našemu vsakoletnemu druženju spada tudi krajši pohod na kak bližnji hrib in zaključno druženje na kakem kmečkemu turizmu ali v gostilni. Program še ni dokončno določen, zato spremljajte našo spletno stran, kjer boste našli podrobnosti dober teden pred datumom izleta.

Potrudili se bomo, da bo srečanje zanimivo in prijetno, zato si že zdaj rezervirajte datum izleta.

LOVRENŠKA JEZERA, 19. 5. 2018

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Zbrali se bomo v soboto, 19. 5. 2018, ob 6.30 pred PD LPP na Celovski c. 160 in se odpeljali proti Štajerski, na Pohorje, do turističnega centra Rogla. Od tu se bomo podali na pot do Lovrenških jezer. Vračali se bomo delno po isti poti, delno do drugi. Spustili se bomo do kočice na Pesku, ki slovi po gobovi juhi z ajdovimi žganci. Od tu se bomo vzpeli še na razgledni stolp na Rogli in se vrnili na izhodišče.

Lovrenška jezera (1510 m – 1520 m) so zaradi nepropustnih tonalitskih tal nastala v skledastih kotanjah. Jezerc je 22, včasih tudi manj, odvisno od obsega stoječe vode, ki se obnavlja le s padavinami. Globoka so do 120 cm. Jezera se nahajajo v gozdnatem rezervatu, ki sega od Mulejevega do Jezerskega vrha. V širši okolici raste na šotnih tleh nizek, pretežno smrekov in borov gozd, porasel z lišajem. Okrog jezer raste nizko barsko borovje. Tu najdemo tudi nekatere redke rastline: razne šaše, rjasti sleč, mahovnico, divjo rožmarinko in mesojedo dolgolistnato rosiko. Na

južni strani stoji razgledni stolp, do prvih treh jezer pa je urejena pot po mostnicah. Tako so zaščitili barje pred uničevanjem, saj je pohodnikov veliko in vsako leto več.

Ker je to izlet z naravovarstveno vsebino, si bomo poleg rastlinja ogledali tudi način varovanja narave pred množičnim pohodništvom.

Skupne hoje bo 5–6 ur. V Ljubljano se bomo vrnili v poznih popoldanskih urah.

Oprema: dobra pohodniška obutev, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti vetru, hladu in morebitnim padavinam in malica. Kaj več bomo lahko pojedli v koči na Pesku.

Zaradi organizacije prevoza prijave pri Nini Miklič, gsm 031 259 156 najkasneje do srede, 16. 5. 2018.

Ta naravovarstveni izlet je v okviru Odbora za varstvo gorske narave pri MDO PD Ljubljane in ga vodita Marinka Koželj Stepic, vodnica PZS, in Sonja Modlic, gorska stražarka pri PZS.

48. TABOR LJUBLJANSKIH PLANINCEV, 26. 5. 2018

**ORGANIZATOR PLANINSKO DRUŠTVO POLŽ
FRANC BERGANT-BERGI**

Izhodišče: Višnja gora (386 m)

Cilj: Kucelj (748 m)

Ime poti: Pot dveh slapov

Čas hoje: 4 h 30 min

Zahtevnost: delno zahtevna označena pot

Višinska razlika: 362 m

Višinska razlika po poti: 1014 m

Priporočena oprema: pohodniška obutev, športna oblačila in palice.

Planinsko društvo Polž bo na koncu pohoda pripravilo druženje s kulturnim programom.

Prvi slap potoka Višnjice v Dednem Dolu

Drugi večji slap potoka Košče

OLŠEVA IN POTOČKA ZIJALKA, 9. 6. 2018 MARINKA KOŽELJ STEPIC

Zbrali se bomo v soboto, 9. 6. 2018, ob 6.30 pred PD LPP na Celovški c. 160 in se odpeljali v Solčavo.

Olševa je izrazit gorski hrbet, njen greben pa dolg 5 km, ki je v zahodnem delu precej skalnat in težko prehoden. Meja z Avstrijo se ga dotakne na skrajnem

Pred vhodom v Potočko zijalko

zahodnem delu. Najvišji vrh je srednja vzpetina Govca, 1929 m, ki ni dosti višja od Obel kamna, 1921 m. Olševa se kot celota kaže severno nad Solčavo kot ogromna široka kulisa.

Olševa slovi po znameniti Potočki zijalki, kraški jami, dolgi 115 m, ki nekako na višini 1700 m prevrta počez skoraj vso goro. V njej so našli ostanke človeka in jamskega medveda iz stare kamene dobe.

Med raziskovalci sta se najbolj proslavila dr. Srečko Brodar in dr. J. C. Gross iz Bele. Ime ima zijalka po kmetu Potočniku, k čigar posesti spada ta del gore.

V Solčavi bomo zavili na krajevno cesto in se pripeljali v naselje Sv. Duh pod Olševo. Tu bomo na višini 1230 m pustili avtomobile in se po označeni poti podali cilju naproti. Do Potočke zijalke, 1700 m, bomo potrebovali uro in pol. Steza je zdaj položna, zdaj strma. Za vzpon na Govco bomo potrebovali še uro in pol. Dvakrat nam bodo pomagale premagovati strmo pot tudi dobro nameščene jeklenice. Razgled z vrha Govce seže daleč naokoli, in tako bo naš trud bogato poplačan.

Povratek v Ljubljano bo v poznih popoldanskih urah.

Oprema: dobra pohodniška obutev, pohodniške palice, športna oblačila, kaj proti vetru, dežju in soncu. Predlagam, da vzamemo nekaj hrane in pijače s seboj, saj ob poti in na vrhu ni nobene planinske postojanke.

Prijave zbira Nina Miklič, gsm 031 259 156, dodatne informacije pa daje vodnica Marinka, tel. 01 56 16 925 v večernih urah.

ŠKRLATICA (2532 M) IN VELIKI PIHAVEC (2415 M) TER BOVŠKI GAMSOVEC (2391 M), 14. IN 15. 7. 2018

JANEZ MEDVED

Izhodišče: Vrata (1015 m)

Čas hoje: 1. dan in 2. dan 8–9 ur

Zahtevnost: zelo zahtevna označena pot

Oprema: standardna gorniška oprema + čelada, komplet za samovarovanje

Kratek opis poti:

S parkirišča v Vratih se usmerimo v smeri kažipotov za Škrlatico. Najprej bo naš cilj Bivak IV, kjer bomo pustili odvečno prtljago in nato nadaljevali pot proti vrhu Škrlatice.

Vrnemo se nazaj do bivaka in se usmerimo proti Kriškim podom, na poti se povzpemo še na Križ (2409 m) in nadaljujemo pot do Pogačnikovega doma. Tu prespimo in naslednji dan nadaljujemo pot proti Dovškim vratom, pred njimi zavijemo desno, sledimo markirani poti na Pihavec.

Škrlatica

S Pihavca se vračamo nazaj po isti poti in nato na Dovških vratih zavijemo proti Bovškemu Gamsovcu in Luknji (1758 m). Z Luknje se spustimo mimo Bivaka pod Luknjo v Vrata.

BOGATIN (1977 M), MAHAVŠČEK (2005 M), 21. 7. 2018

JANEZ MEDVED

Izhodišče: Koča pri Savici (653 m)

Čas hoje: 9 ur

Zahtevnost: delno zahtevna označena pot

Oprema: standardna gorniška oprema

Kratek opis poti:

S parkirišča pri Koči pri Savici sledimo kažipotu za Slap pri Savici in nato po lepo speljani poti do Doma na Komni (1527 m). Tu si nekoliko odpočijemo in nabereemo novih moči za krožno pot, ki nas bo najprej vodila mimo Koče pod Bogatinom (1511 m) in nato do Bogatinskega sedla (1803 m). Od tu se bomo strmo vzpenjali po poti na Bogatin, s katerega bomo že videli Mahavšček, do katerega vodi kratek spust in nato vzpon. Z Mahavščka se bomo spustili proti planini Govnač (1474 m) in nato nadaljevali pot proti Komni in v dolino do izhodišča.

Bogatin

PRISOJNIK (2547 M), 4. 8. 2018

JANEZ MEDVED

Izhodišče: Koča na Gozdu (1223 m)

Čas hoje: 9–10 ur

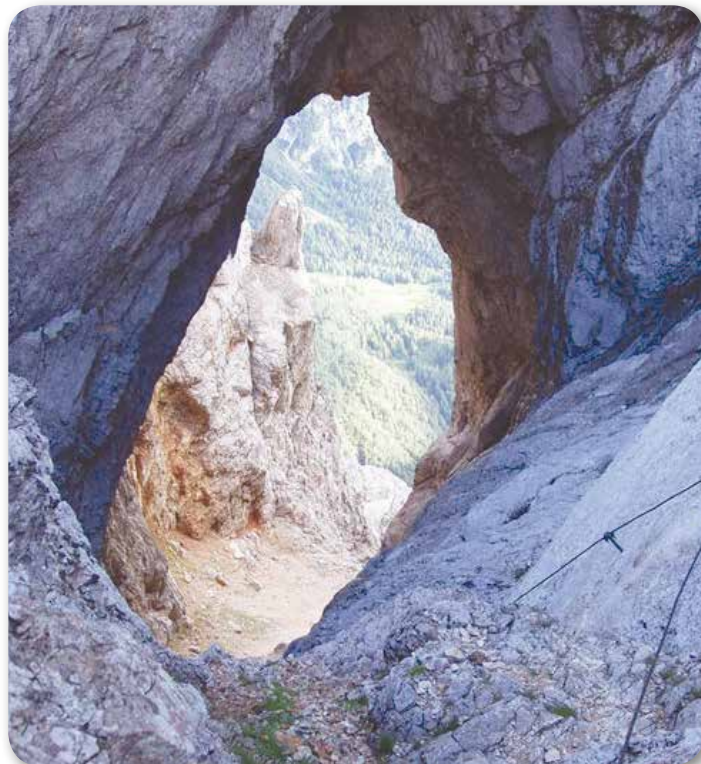
Zahtevnost: zelo zahtevna označena pot

Oprema: standardna gorniška oprema, čelada, varovalni pas, samovarovalni komplet (če bo sneg v grapah, še obvezen cepin in dereze)

Kratek opis poti:

S parkirišča pri Koči na Gozdu se usmerimo proti Vršiču in kmalu zagledamo smerokaz za Prisojnik oziroma »Hanzova pot«. Kmalu bomo prišli do vstopa v steno, kjer se bomo pričeli vzpenjati s pomočjo klinov in jeklenic. Takšna pot nas bo spremljala več ali manj vse do vrha Prisojnika.

Nekoliko naprej, ko bomo že mimo majhnega Marijinega kipa, ki ga bomo zagledali levo v steni, bomo prišli do snežišča, ki se običajno zadrži celo leto. Ta del poti je potrebno prehoditi še posebno previdno. Kmalu bomo prispeli do razpotja, desno vodi pot do Prednjega okna, mi nadaljujemo po Hanzovi poti.

Prisojnik

Po krajšem zahtevnem delu poti prispemo do dokaj položnih pobočij južne strani pobočja Hanzov turn (2040 m). Kmalu bomo prispeli pred strm zelo zahteven del poti, kjer se nahaja vpisna knjiga. Premagamo še ta del poti in že smo na vrhu Prisojnika. Vračamo se po Slovenski poti do Poštarskega doma in nato do parkirišča pri Koči na Gozdu.

ČIŠČENJE OBALNIH VODA JEZERA – SIZIFOVO DELO

TOMO RUSIMVIČ

Segrevanje ozračja se skupaj z drugimi nadlogami jezera na Planini pri Jezeru odraža tudi na pospešeni rasti alg na obalah jezera. Kar nekaj let že odstranjujemo preprogo priobalnih alg, ki sega ponekod tudi do dveh metrov od obale. Nekaj let je to preprogo odstranjeval naš oskrbnik Ivo Voler sam, lani pa sva se mu pridružila tudi midva z gospodarjem Mirkom Božnarjem. Prijetno nas je presenetila češka deklica, ki se nam je samoiniciativno pridružila in dobro uro s smrekovo vejo pomagala odstranjevati alge.

Ivo in Mirko na čistilni akciji

Okoli štiri ure smo trije »okoljevarstveniki« odstranjevali alge tako, da smo jih z grabljami počasi vlekli proti obali in nato odložili na breg. Vsako leto se zgodba ponovi, a ima akcija le kratkoročen učinek na lepši izgled jezera.

Ker me je zanimala dolgoročna rešitev tega problema, sem se obrnil na prof. dr. Antona Brancelja z Nacionalnega inštituta za biologijo – Oddelek za raziskave organizmov in ekosistemov. Prof. Brancelj je pred več kot desetimi leti raziskoval stanje našega jezera in verjetno se nekateri spomnite plovca na sredini jezera, ki je označeval mesto, kjer so jemali vzorce vode in usedline z dna jezera. Na mojo prošnjo, da komentira naše odstranjevanje alg in svetuje, kaj lahko še naredimo, se je prijazno odzval in mi takole napisal:

»Problematika visokogorskih jezer se vsake toliko časa »pogreje«, zlasti v poletnem času. Žal v zadnjih treh letih na tej problematiki nisem veliko delal (službene obveznosti, pomanjkanje denarja za raziskave). Pred nekaj leti sem/smo prijavili EU projekt, ki je bil celo pozitivno ocenjen, a so potem čez noč (dobesedno) umaknili sofinanciranje. Ciljno jezero je bilo sicer Dvojno jezero, nekaj aktivnosti pa bi bilo posvečeno tudi Planini pri Jezeru in Črnemu jezeru. Ob ukinitvi finančne pomoči seveda nisem imel ravno prijetnih občutkov.

Odgovori na vaša vprašanja:

Pobiranje alg iz jezera in odlaganje na breg: ima sicer določen estetski in moralni učinek, vendar se čez zimo veliko snovi (v obliki mineralnih snovi – nitratov in fosfatov) iz njih ponovno vrne v jezero. Odkrito povedano – malo bi pomagalo, če bi jih naložili na prikolico in odpeljali izven jezerske kotanje. Pojavi pa se vprašanje, kam jih odložiti. Predlagal bi, da se to razprši med posamezna drevesa (ki bi zato malo bolj intenzivno rasla; vendar ne morem zagotoviti, da se ne bi kakšen »ekolog« tudi na to rešitev pritožil).

Pobiranje vej – lesa iz priobalnega pasu: po mojem mnenju je to povsem nekoristen in neučinkovit postopek. Les (vključno s skorjo) le malo prispeva k poslabšanju stanja jezera. Je del naravnega procesa, ki bi pod normalnimi pogoji v nekaj tisočletjih tako ali tako zapolnil jezersko kotanjo. Vsa jezera v našem okolju se v tisočletjih zapolnijo s sedimenti (ilovica, mivka, pesek, skale in organski material).

Izlov rib: moje napovedi in tudi izkušnje iz jezer drugje po Alpah, Pirenejih in Skalnem gorovju zahtevajo **POPOLNO ODSTRANITEV RIB IZ JEZERA**, da se bo čez nekaj let/deset let stanje nekoliko popravilo. Kolikor sem obveščen, je TNP letos (2017) dobil evropski projekt za sanacijo Dvojnega jezera (pa tudi za jezero na Planini pri Jezeru). Ta sicer temelji na prijavi, ki sem jo /smo jo predlagali v EU leta 2013 (a je bil umaknjen iz financiranja). Upam, da bodo tokratni prijavitelji in izvajalci uspešnejši od mene.

Kaj bi lahko storil PD LPP za sanacijo jezera? Kot se za imena prinašateljcev rib v Dvojno jezero nisem nikoli posebej interesiral, se tudi za izpuste kanalizacije v jezero na Planini pri Jezeru nisem. Zanašal sem se na izjave upraviteljev koč in analize jezerske vode (ki smo jo opravili neodvisno). Vpliv koč je bil ugotovljen (in dokazan), a le z majhnim prispevkom. Največji je bil po naših ocenah ob požaru oz. novogradnji, za sedanje stanje jezera pa so največ prispevale ribe.«

Njegova trditev, da je tudi poslovanje koč (štiri mesece na leto) nekoč vplivalo na stanje jezera, je resnična,

Oktober 2000

Oktober 2011

Jezero na Planini pri Jezeru

Sliki nazorno kažeta, kaj se je zgodilo v desetih letih

saj smo imeli do leta 1992 greznico ponikalnico, ki smo jo nadomestili z novo triprekatno greznico, v katero smo v letu 2007 vgradili čistilno napravo, ki pa je svojo funkcijo dokazano začela opravljati šele leta 2014, ko smo jo posodobili in prenovili. Sedaj lahko na podlagi vsakoletne uradne analize odpadne vode, ki jo čistilna naprava spušča v okolje, dokažemo, da naše odplake ne vplivajo na stanje jezera in okolja planine. Vsako leto tudi odpeljemo goščo iz greznice na čistilni napravo v Bohinjsko Bistrico, kjer dobimo uradno potrdilo o predaji blata. Omenjena dva dokumenta zagotavljata, da lahko v vsakem trenutku dokažemo neoporečno delovanje čistilne naprave. Prof. Brancelj pravi, da se vpliv odpadnih sanitarnih voda kaže na jezero najlažje dokaže s prisotnostjo bakterije *E. coli*, ki se nahaja v debelem črevesju toplokrvnih živali (omenjena bakterija se pojavi v sluznici črevesja dojenčka približno 40 ur po rojstvu in tam ostane vse življenje), vendar imajo to bakterijo tudi krave (in divje živali), ki puščajo svoje iztrebke na pobočju nad jezerom in na obali jezera, zato ni mogoče dokazati, iz kakega vira je prisotna bakterija *E. coli* v jezeru.

Za lažje razumevanje, kaj se dogaja v občutljivem ekosistemu visokogorskih jezer (tudi v našem),

posredujem članek **Zelena alpska solza ali »točka debilizma«**, objavljen na <http://www.gore-ljudje.net/novosti/127295/>, ki opisuje, kaj se je zgodilo z Dvojnim jezerom (peto in šesto jezero) pod kočo pri Triglavskih jezerih:

Včasih krave svoje potičke spustijo neposredno v jezero.

V jezero na 1680 metrih nadmorske višine so neodgovorni ljudje pred 25 leti vložili nekaj mladice jezerske zlatovčice. Tujerodne ribe so nato uničile tamkajšnjo populacijo planktonskih rakov, vodnih bolh in ličink, ki so se prehranjevali z algami, kar povzroča čezmerno razrast alg. Odmrle alge tonejo na dno jezera, kjer zmanjkuje kisika, zato gnitje teče v pogojih brez kisika. Rezultat? Počasno odmiranje jezera in gnitje, pri katerem se sproščajo tudi strupi. Podobne zgodbe so ljudje zapisali o več visokogorskih jezerih, za katera so značilne kratke prehranjevalne verige, sestavljene iz alg, planktona, ličink, enoceličarjev, ker ekosistem v ekstremnih gorskih razmerah več ne prenese. Vnos plenilcev v tak sistem pomeni rušenje z nezmožnostjo obnove. A je Dvojno jezero posebno prav zato, ker je bila rešitev za gnijočo »gorsko solzo« že pred vrati, projekt sanacije je bil spisan, analize opravljene, nekateri ukrepi že izvedeni, predvsem zaradi zavzetosti posameznikov, kot je dr. Anton Brancelj, raziskovalec na Nacionalnem inštitutu za biologijo. Planinsko društvo Matica je pri koči, ki je poleg tiste na Kredarici med najbolj obiskanimi v Triglavskem narodnem parku, namestilo čistilno napravo, a dokončna sanacija ni stekla nikoli. RIBE in predvsem strupeni sedimenti ostajajo.

Jezerska zlatovčica in pisanec iz Dvojnega jezera – glavna krivka za stanje.

»Vemo, kaj so vzroki in kaj rešitve, ampak se delamo, kot da bi imeli gorskih jezer na tisoče. Gre za prostor, ki ga imamo v nacionalni simboliki, in del tega umira. Projekt je bil že spisan in odobren, Evropa je praktično že pripravila denar za sanacijo, potem pa so ga na drugi stopnji, na slovenski »žiriji«, zadržali. Sanacija zagotovo ne stane več kot pol milijona evrov in glede na to, da se pogovarjamo o Dolini sedmerih jezer, je to bizarno majhen denar.

Nekoč kristalno čisto Dvojno jezero ima danes obale polne alg.

Tam bi lahko nastala učilnica, pokazali bi, kaj znamo, kaj zmoremo, sedaj pa upam, da ne bo to primer iz debilizma. Nenazadnje gre za najbolj frekventno točko Triglavskega narodnega parka, ki je sedaj šolski primer tega, kako smo malomarni in nesposobni urediti zadevo. Nikoli nismo vedeli več kot sedaj, tudi denarja nismo imeli nikoli več kot sedaj, pa ne naredimo nič,« je kritičen **dr. Matej Ogrin**, profesor na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete v Ljubljani in predsednik Društva za varstvo Alp Cipra Slovenija.

PREGLED IZLETNIŠTVA V PD LPP V LETIH 2013–2016

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Že nekaj časa ugotavljamo, da je izletništvo v našem društvu v krizi. Kljub temu da deluje v društvu veliko vodnikov in da je vsako leto pripravljen zelo bogat program, izleti odpadajo zaradi premalo prijavljenih. V našem društvu je pravilo, da se izlet šteje kot društven izlet le, če je najmanj pet udeležencev in vodnik.

Da bi imeli bolj natančno sliko o udeležbi na izletih, sem pripravila pregled izletništva. Pri tem sem upoštevala vse izlete, tudi tako imenovane sredine, to je izlete ob sredah. Pregled sem pripravila v treh tabelah, in sicer v prvi je le pregled razpisanih, realiziranih in odpadlih izletov v letih 2013–2016, v drugi tabeli število udeležencev na stalnih oziroma tradicionalnih akcijah društva in v tretji število udeležencev na ostalih izletih.

I. tabela

Število izletov	2013	2014	2015	2016
- razpisanih	58	56	59	65
- realiziranih	37	22	30	32
- odpadlih	21	34	29	33
Odstotek realizacije	63 %	39 %	50 %	50 %

Ta tabela nam pokaže odstotek realizacije vseh izletov. Giblje se med 63 % v letu 2013, do 39 % v letu 2014. Zadnji dve leti je realizacija polovična. Izleti odpadajo največkrat zaradi premalo prijav (manj kot 5 prijavljenih) in zaradi vremenske napovedi za izlet neugodnega vremena. Izleti, razpisani za sobote, večkrat odpadejo zaradi premalo prijav. Izleti ob sredah odpadejo zaradi napovedanih neugodnih vremenskih razmer.

II. tabela

Število članov na stalnih akcijah, izletih	2013	2014	2015	2016
- Triglav	50	22	21	26
- Peš na Planino pri Jezeru	29	22	13	8
- Neznano	49	30	16	34
- Srečanje z SPD Trst	31	7	30	10
- Kostanjeva nedelja	9	36	17	15
- Pr' Mehačk	15	29	25	21

Iz te tabele vidimo, kako se giblje število udeležencev na stalnih akcijah, izletih društva. Vidimo, da se udeležba na pohodu na Triglav prepolovila, Peš na Planino Jezero pa padla za tretjino. Udeležba na srečanjih z SPD Trst niha – verjetno botruje vremenska napoved. Podobno je verjetno pri udeležbi na Kostanjevi nedelji. Prej naštetih izletov se udeležujejo tudi člani drugih planinskih društev. Pr' Mehačk ostaja pri približno enakem številu, nekaj več kot 20, večinoma članov našega društva.

III. tabela

Število članov na ostalih izletih	2013	2014	2015	2016
- več kot 20 krat	3	-	2	2
- 15 - 19 krat	4	4	1	1
- 10 - 14 krat	2	1	2	6
- 5 - 9 krat	10	12	10	12
- 2 - 4 krat	29	36	40	32
- le 1 krat	101	83	56	56
Skupaj	149	136	111	109
Število članov na več kot 5 izletih	19	17	15	21

Pri tej tabeli smo ugotovili, kolikokrat letno gre posamezen član na organiziran društveni izlet. Vidimo, da skupna udeležba pada. Beležimo veliko udeležbo pri skupinah z manj kot 5 krat. To so večinoma stalne akcije. V tej skupini je več kot tretjina udeležencev članov drugih društev. Redno, vsaj 5 krat v letu, se udeležuje povprečno malo manj kot 20 članov. To število je v rahlem porastu. Povprečno število udeležencev na enodnevnih izletih je nizko.

Ta pregled nam je bil v dragoceno pomoč pri planiranju izletov za leto 2018–2019. Opazili boste, da je planiranih izletov nekaj manj, da ni več sredinih izletov in še kaj. Tudi nekaj vodnikov je izrazilo željo, da ne bi več vodili za naše društvo. To njihovo željo pač moramo spoštovati.

Vodniki si želimo več sodelovanja s člani društva, zlasti pri predlogih, kam si želijo na izlet. Za leto 2018 so prišli kar trije predlogi »iz ljudstva«. Prav zanima me, ali se bo predlagatelj udeležil tega izleta. V preteklosti se je že zgodilo, da je kak član prosil, naj organiziram kak izlet, pa ga potem ni bilo med prijavljenimi. Tako sem pred leti pripravila izlet na Watzmann in na svoje stroške pripravila ogledno turo. Tura na Watzmann je uspela, a tistega, ki je dal predlog, ni bilo med udeleženci. Podobno sem v letu 2017 na željo člana našega društva vključila v program pohod po Poti prijateljstva v Karnijskih Alpah in zopet ni bilo nobenega od tistih, ki so si ta izlet »naročili«.

STAROSTNIKI V GORAH

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Življenjska doba se daljša in v gore zahaja vse več starostnikov. Kdo je starostnik? Medicina uvršča med starostnike ljudi, ki so starejši od 65 let.

Včasih so rekli, da tako star človek ne sodi v gore. Danes starostniki zahajajo v gore sami oziroma s svojo dolgoletno družbo, drugi se udeležujejo organiziranih izletov, kjer se počutijo nekako bolj varne. Pa je to tudi res? V veliki meri je to odvisno od vodnika. Nekatera društva prirejajo posebne izlete za starejše ali tiste z slabo telesno pripravljenostjo. Ti so časovno krajši, na primer 5–6 ur celodnevne hoje ter le kakih 500–700 metrov višinske razlike ali celo manj. Planinsko društvo Brežice ima skupino z imenom Torkarji, saj hodijo ob torkih. Planinsko društvo Viharnik organizira izlete pod oznako »brko«. To ne pomeni, da se teh izletov udeležujejo člani z brki, temveč člani »brez kondicije«. Ti izleti se odvijajo ob sobotah, da se jih lahko udeležujejo tudi tisti, ki so še v službah. Poznam še nekaj društev, ki na tak ali podoben način skrbijo za svoje starejše člane. Vedeti moramo, da je okviru planinskih društev PZS skoraj 10.000 članov, ki plačujejo članarino B1, kar pomeni, da so starejši od 65 let.

Vodniki PZS se na tečajih za pridobitev osnovne kategorije vodenja usposabljaajo za vodenje na splošno. Na nekaterih tečajih dodajo še nekaj znanj za vodenje

mladih, o vodenju starostnikov običajno kandidat ne dobi dosti informacij. Tako usposobljen vodnik se, še zlasti, če je mlad in poln moči, težko vživi v starostnika, ki ga tare že nekaj tegob in mu je zdravnik svetoval hojo v naravo. Težko bo izbral primeren cilj in še manj na sami turi primerno hitrost gibanja. Starostnike lažje, vsaj psihično, vodijo vodniki, ki so že sami srečujejo z določenimi tegobicami, ki jih prinaša starost.

Kaj storiti v okviru planinskega društva? Vodenje starostnikov naj društvo zaupa vodniku, ki ima smisel in tudi pravo mero potrpljenja za delo s starostniki. Pri tem je treba upoštevati, da se bo pri vodenju srečal s starostniki, ki celo življenje planinarijo in sami sebi težko, kaj šele drugim, priznajo, da določenih tur ne zmorejo več. Tako bo moral vodnik malce »umirjati« hitrost hoje, sicer lahko pride na sami turi celo do srčnega infarkta. Tak primer se je že zgodil na organiziranem izletu, ko je vodnik in večina udeležencev v skupini hodila hitro, a očitno prehitro. Oživljanje žal ni bilo uspešno. Lahko si mislimo, kako so vsi, udeleženci in vodnik, doživljali to turo. Ko sem se kasneje pogovarjala z vodnikom in izrazila pomislek, da je morda bila hitrost hoje prevelika, mi je odvrnil, da na to ni niti pomislil. Sam je v odlični telesni pripravljenosti in nekateri so mu dobredno dihalo za ovratnik in so hodili, dokler se ni zgodilo. Šele kasneje je dojel, da bi z neko disciplinirano hojo in vrstnim redom v koloni – najšibkejši člen takoj za vodnikom – lahko preprečil to, kar se je zgodilo.

Proti vrhu G. Rosennocka (2440 m) v Avstriji

Na vrhu V. Risnjaka (1528 m) v Gorskem Kotarju na Hrvaškem

Izbira cilja je zelo pomembna, prav tako pristop na sam vrh. V Sloveniji na večino vrhov vodita dva različna pristopa. Starostnikov naj ne bi vodili v visokogorje v najhujši vročini, saj skoraj ni možnosti vzpenjanja v senci in hladu. V takem vremenu izbiramo vzpone po osojnih pobočjih in po možnosti po gozdu. Visokogorja prihranimo za september, ko vročina popusti in še vremenske razmere so bolj stabilne in nas ob povratku ne »priganjajo« popoldanske nevihte. Tudi ob takem hitenju lahko pride do nepotrebne poškodbe. Za pristope na vrhove izbiramo starostnikom prijaznejše poti. Na Šmarno goro jih tako ne bomo peljali preko korenin čez Kuhinjo, temveč po zložnejši Romarski poti.

Moja izkušnja z vodenjem starostnikov je načeloma pozitivna. Negativna stran je včasih v tem, da so bili nekateri v mladih letih planinci in želijo prenašati svoje stare izkušnje v današnji čas. To pogosto ni v skladu s trenutno doktrino vodenja. Že 15 let redno vodim pohodniško skupino v Društvu klasikov. Število članov se giblje med 20 in 25. Pohodi nikoli ne odpadejo zaradi neprijav, odpadejo kvečjemu zaradi neugodne vremenske napovedi za celotno področje Slovenije. Če je napoved neugodna le za del Slovenije, potem spremenimo cilj. Veliko nam namreč pomeni že druženje v naravi. Poleg teh mesečnih pohodov, ki so razpisani za tri mesece vnaprej, se s posamezniki dogovorimo še za dodatne, malce zahtevnejše ture. Tu je udeležba običajno manjša, med 3–5 udeležencev. V teh 15 letih je bilo izvedenih 98 pohodov, planiranih jih je bilo več, a so nekateri odpadli zaradi neugodnih vremenskih razmer. Sama sem načrtovala in vodila

94 pohodov, 4 pohode pa drugi člani pohodniške skupine. Vseh pohodov se je udeležilo 932 članov, kar je povprečno 9,5 članov na vsak pohod. Za to skupino sem pripravila in vodila tudi večdnevne pohode in sicer: vzpon na Triglav, dvakrat po Kretj in dvakrat po Korziki, po Črni gori, po Avstriji, po Švici, preko Pohorja, po Lastovu, dvakrat po Visu, po Vojvodini in kar 14 krat po Kornatskem arhipelagu. Posamezni člani so se udeležili tudi trekingov po Kubi, Patagoniji in Ognjeni zemlji in večkrat po Nepal.

To so vse le suhoparne številke, ki ne povedo, kako lepo smo se imeli, se od srca nasmejali in dobro razgibali. Preprosto, bili smo srečni, da smo uspeli udeležiti, kar smo si zamislili. Na jubilejnem, 15. pohodu na Slavniki, je bila povprečna starost pohodnikov 73,25 let. Upam, da to ni kršitev zakona o tajnosti osebnih podatkov.

S poti po Švicarskih Alpah nad Zermattom

Skupaj ugotavljamo, da je tako organiziran pohodništvo za starostnike odlična zadeva. Udeleženci se psihično dobro počutijo ob tem, ko jim obljubljam pet ur hoje, a pridemo vsaj 15 minut prej. Kar se tiče zdravstvenih težav, jih skušamo omiliti s primerno hitrostjo hoje, sicer pa je za boljši občutek med udeleženci vsaj ena zdravnica, včasih celo kardiologinja. Mene vodenje te skupine osrečuje, saj vidim po vsakem pohodu ne le zadovoljne, temveč srečne obraze.

ZIMSKI IZLET NA ROŽNIK

Ena gasilska!

Dve skupini iz Marjetice smo se skupaj odpravili na Rožnik. V prijetnem sončku in odlični družbi smo se na vrhu okrepčali,

poigrali in se družili....

pred odhodom pa še eno veselo zapeli in se z roko v roki vrnil vrtec.

Skupini Pikapolonic in Čebelic (Bojana, Ines, Meta in Jasmina).

SONČKOVA JESENSKA POHAJKOVANJA V OKOLICI LJUBLJANE

MATEJA OSOLNIK

Sončki najstarejši iz enote Andersen smo v jesensko – zimskem času izkoristili okolico vrtca in odšli na raziskovanje bližnjih hribčkov. V smeri Rožnika smo raziskovali gozd, v smeri Toškega čela pa Klobuk. Ker se nam je ta izmuznil smo prišli do malega Klobuka, kot so ga poimenovali otroci in uživali v lepotah gozda.

Veselimo se zimskih podvigov še bolj pa pomladnih žarkov za kašen izlet z nahrbtnikom na rami.

JESENSKI DAN VABI... IN ŠMARNA GORA KLIČE

VZGOJITELJICE: SENIJA, POLONA, SANJA IN DARJA

Lepo vreme, dobra volja, raziskovalni duh ter otroška igrivost nas spremljata vse do vrha. Med potjo se nam pridruži še »pasji spremljevalec«, kuža ene od vzgojiteljic, ki kot pravi čuvaj skrbi, da se čredica ne bi izgubila.

Že kmalu otroci opazijo podrto drevje in nagrmadene skale ... Kdor pozna legendo o nastanku Šmarne gore, bo vedel, da so to posledice divjanja »velikana Hrusta«, ki je za nastanek Šmarne gore pravzaprav odgovoren. Otroci to vedo!

»Če vi ne veste, se povzpnite na vrh, kjer vas bo pričakala maketa legende, ki so jo naredili otroci.«

Še zvonček želja, preste in topel čaj ter seveda čudovit razgled in trud je poplačan.

Skupini: Bibe in Mali princ

SLIVNICA

MARINKA KOŽELJ STEPIC

FOTO: FRANJO MERŠE

Kljub težavam pri prijavih in še bolj pri odjavah smo se štirje odpeljali v soboto, 10. 1. 2018, v Cerknico. Obetal se je lep dan, a žal je bilo v Cerknici megleno. Počasi smo se vzpenjali in srečevali prve pohodnike. Spodbujali so nas in obljubljali na vrhu sonce. Višje smo bili, lepši razgledi so se nam ponujali, posijalo je celo sonce.

V soncu so se bleščali Julijci, Karavanke in Kamniške Alpe. Pogledi v vse smeri so bili čudoviti.

Z vrha smo odšli še do coprniškega brezna in se razgledali proti Snežniku. Megla se je razkadila in pod nami se je v soncu svetlikalo Cerkniško jezero.

Zdaj je sijalo sonce, zdaj so nebo prekrivali temni oblaki. Vsi barvni odtenki pa so bili krasni.

Zadovoljni smo se vrnili v Ljubljano.

V RAJSKI DOLINI PO POTI PRIJATELJSTVA

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Na predlog našega člana Enesa sem šele letos uspela, takole pri zadnjih vratih, uvrstiti v program pohod po Poti prijateljstva, po sanjsko lepi dolini v Karnijskih Alpah.

10 udeležencev se nas je odpeljalo z osebnimi avtomobili proti Ratečam in dalje do Pontebe (Tablje). Tu smo zavili na dokaj strmo in ozko cesto, ki nas je pripeljala na planino Lonica ali Cason di Lanza, že 1550 m visoko. Najprej smo si ogledali tablo z zemljevidom, kjer je vrisana naša krožna pot.

Pot je bila udobna, kakih večjih vzponov in spustov ni bilo, zato smo lahko brez posebnih nevarnosti občudovali vrhove, ki se dvigujejo na levi in desni strani te lepe in široke doline.

Občudovali smo strme, prepadne stene Velikega Koritnika ali Creta di Aip ali Trogkopf, ki je visok 2280 m. Ta vrh in sosednji so v osrednjem delu Karnijskih Alp in so mejni vrhovi med Avstrijo in Italijo. V tej dolini je kar nekaj planšarij, ki pa so bile že zaprte, saj je pred kratkim tudi na tej nadmorski višini zapadlo 15 - 20 cm snega.

Zaradi izredno razmočenih tal, ki so bila mestoma še prekrita z mokrim snegom, smo se soglasno odločili, da se bomo vračali na planino Lonica po isti poti.

Veseli, da smo se dobesedno sprehajali po Poti prijateljstva, smo se odpeljali v Pontebo in nazaj v Ljubljano.

DRUŽENJE PR ' MEHAČK, 23. 12. 2017

SONJA MODLIC

Božiček je prinesel koš s številkami daril.

Naš Slavko se ne brani deklet.

Čudovit sončen dan.

Tradicionalni duo!

Dan je prehitro minil in lepa večerna zarja nas je vabila v dolino.

KRAS Z VELIKO ZAČETNICO

MARUŠA REYA

Pa najprej o vremenu tistega 12. novembra 2017: iz jesenske prislovično megleno-oblačne Ljubljane se h kostanjevi nedelji na Krasu tudi v megli z avtobusom napotí solidno močna ekipa okoli tridesetih pravovernih članov PD LPP. Dutovlje je naša destinacija. Mimogrede, megla nas spremlja vso pot in tudi v Dutovljah na začetku ni kaj dosti bolje. Šele po poldnevu se je sonce nekaj posililo skozi oblake, le toliko, da smo dobili nov zagon za drugi del dneva.

Dutovlje torej. Tem našim slovenskim prijateljem iz pobratenega planinskega društva Trst res ne zmanjka dobrih idej. Dogajalo se je in posrkali smo toliko informacij, da resno upam, da jih bom verodostojno predala naprej.

Že na avtobusu nas Tomo, stare obraze, spomni in nove podučí, da je Slovensko planinsko društvo Trst že v letih 1904 do 1920 delovalo celo v ilegali, da so bili na novo ustanovljeni leta 1925 in da smo z njimi pobrateni od leta 1980. Leta 1992 so pripravili odmevno razstavo Minus 1000 plus 8000. In vedno težili k temu, da bi imeli svojo kočo. S PD Gorje so kočo zgradili na sedlu Dolič med Šmarjetno glavo in Kanjavcem. Prvo leseno kočo na Doliču so sicer odprli italijanski planinci septembra 1930. Po 2. svetovni vojni jo je prevzelo PD Gorje, ki jo je skupaj z SPD Trst obnovilo. Odprli so jo 15. avgusta 1948; pozimi 1950/51 jo je porušil sneg. Novo kočo so postavili malo višje na varnejšem kraju; graditi so začeli leta 1952, odprli pa so jo 26. julija 1953.

Tržaška koča stoji na pomembnem križišču planinskih poti, zato je kmalu postala premajhna. V letih 1972 in 1973 so zgradili velik prizidek in ga funkcionalno povezali s staro kočo (povzeto po PZS –hribi.net). Skratka, pestra zgodovina naših prijateljev lahko samo navdušuje in nas navdihuje s svojo pripadnostjo slovenstvu. V Trstu imajo tudi plezalno steno.

Vsako leto nam organizirajo t. i. kostanjevo nedeljo, naše društvo pa si tudi vedno prizadeva pripraviti zanimiv in primeren izlet v Slovenijo. Kakorkoli, spet smo radovedni in pripravljeni na zanimivosti, ki so nam jih pripravili.

Iz Sežane skozi Dane, Šmartno, Tomaj, Dutovlje se ustavimo pri pokopališču v Dutovljah – Krplje.

Tam, kjer nas čaka nekaj deset avtomobilov članov SPDT, ki nas »predajo« izkušenemu vodiču, ki nam je pripravil res pester program. Pa še duhovit je bil.

V treh urah bomo obhodili to vas in na sedem kilometrov dolgi poti spoznali marsikaj in se naučili marsičesa. Verjemite, nič nam ni bilo dolgčas, vsaj

meni ne. Zanimivo sprehajanje skozi zgodovino, poznavanje flore in favne, prigode, ljudje, vse to nam je vodič znal pripovedovati s tako vnemo in zagonom, da nas je (vsaj mene) popolnoma prepričal.

Že kar na pokopališču »smo se srečali« z dvema tamkajšnjima junakoma – narodnim pobudnikom in rodoljubom Danilom Žerjalom in sicer zelo uspešnim atletom Žvabom in njegovo dolgo zatajevano neverjetno in nesrečno življenjsko zgodbo, ki se je končala nekje v Južni Ameriki, po zaslugi njegove prizadevne hčere pa je našel grob v rodnem kraju.

Kras nima reke, napaja se v Brestovici. Nov vodovod so naredili leta 1984, prej jih je napajal Hubelj. Brestoviška podtalnica je takrat stekla do Sežane in še naprej. Ker so tu tla bazična, pogojev za rast kostanja ni, sta pa najbolj značilna tu ruj in brin, po dolgem času sem ob poti videla kutino in nešpljo. Kaki pa so pravzaprav menda pred dobrimi sto leti prinesli iz Japonske... Jaz pa sem vedno mislila, kako avtohton in originalen je ta sadež za naše primorske predele ...

Je pa že pametna cesarica Marija Terezija poleg obveznega šolanja tu uvedla tudi sajenje krompirja, brez katerega si danes našo kuhinjo težko zamislimo.

Hodili smo torej tudi po makadamski cesti Marije Terezije, kjer naj bi se cesarica s kočijo vozila v Trst, sicer pa naj bi kmetje po tej trgovski poti prevažali živino na razne sejme in hrastovo hlodovino v tržaško пристanišče. Del poti hodimo tudi po Teranovi krožni poti. Na tej poti prečkamo železniško traso Transalpino, na relaciji Jesenice – Trst, ki je nastajala od 1900 do 1906 in je bila zadnji del projekta velike čezalpske trase. Ime Bohinjska proga je dobila po naši alpski dolini in se ponaša z najstrmejšim odsekom, najdaljšim predorom in najslikovitejšo okoliško naravo. Še na kakšen presežek bi se lahko spomnili. Recimo pri Solkanu gre proga čez most, katerega kamniti lok je največji na svetu. Tako piše na tabli ob drugem, »cestnem« mostu. Preverjeno osebno! V času prve svetovne vojne je bilo tu še kar nekaj železniških prog, ki so povezovale zaledje s položaji na fronti.

Vseskozi smo v naravi. Imam občutek, da se ustavljamo vsakih 300 metrov in spet kakšna nova zanimivost ali kar kratko »predavanje«. Recimo: velik predel kraških gmajn pri Sirkovci so kmetje nekje v sredini prejšnjega stoletja začeli spreminjati v vinograde. Iz kraških globeli so navozili rodovitno zemljo in vanjo posadili trto refošk, iz katere tu stiskajo kakovostni rujni teran.

Pohod smo zašpilili v Dutovljah, kjer ima v centru vasi, v Bunčetovi domačiji, sedež tudi turistično društvo, in obiskali še spominsko sobo Borisa Pahorja, kamor je med leti 1947 in 1974 zahajal in tam tudi ustvarjal del svoje plodovite življenjske zgodbe. Za njo stoji Polhova domačija iz leta 1587, najstarejša hiša v vasi. Tudi star vodnjak, štirna, z napajalnim koritom za živino je še tam. V sredini vasi je seveda tudi cerkev, ta je posvečena sv. Juriju.

Od tam zaokrožimo nazaj proti izhodišču, od koder se povzpne malo v hrib in gozd, kjer nas v lovski koči, ki jo kiti častit napis 70 LET, že čaka krepko kosilo. Kljub temu, da smo imeli nekje na sredi poti, ob vinogradu

krepko in okusno malico v obliki sendvičev z neverjetno dobrimi domačimi suhimi klobasami, suhim zašinkom in sirom ter seveda čajem in teranom, smo po hrani kar planili. Zdrenjali smo se notri, kolikor smo se pač lahko, preostali so posedli zunaj. Kot je duhovito pripomnil tržaški Franc: »To je pač tako, če se najavi, da nas bo nekako od 80 do 130. Ja, razpon je res velik in zato težko obvladljiv!«

Ob mladih glasbenikih in ob lupljenju letošnjega kostanja mirno zdržimo do teme, se do nadaljnega poslovimo in nazaj grede s polnimi želodci v našem avtobusu predremamo do Ljubljane.

Sva se pa iz najinih Goriških Brd, kamor zahajava vsak mesec, že čez dva tedna spet oglasila v teh krajih. Tisti gospod, ki nam je pripravil okusno malico, je namreč takrat delil vizitke in midva sva bila nad domačimi specialitetami tako navdušena, da sva poiskala tisto domačijo in si za domov naredila nekaj zaloge... Saj nisva pretiravala, ampak res so dobre predvsem tiste suhe klobasice!

IZLET NA PLANINO PRI JEZERU

HELENA NOVAK

Dan začnemo v temi in megli. Bolj se približujemo izhodišču v Stari Fužini, svetleje postaja. Še zadnji klanček s kombijem in vsi zajamemo sapo, usta pa v nasmeih. V daljavi nas v soncu pozdravijo Tosc, Veliki Draški vrh in Ablanca. Motivacija za hojo poskoči. Hitro smo na Vogarju, od tam pa v prijetnem tempu nadaljujemo na Planino pri Jezeru. Do Vogarja je snega le za vzorec, z višino pa se večja tudi količina snega. Sneg je trd in hoja prijetna. Pomagamo si z derezami. Zanimivo je hoditi po poti v snegu. Podrto drevje, zadnja klop s signalom je globoko pod snegom, skladovnica z drvmi čaka na pomlad, opazimo sledi srnjadi, gamsov, turnih smučarjev.

Pred startom

Pregled opreme

Delo z lavinsko žolno

Naš trud je poplačan, ko prispemo na s soncem obsijano planino v zimski podobi. Obrazi nam žarijo, res je prelepo. Kot v pravljici so stanovi pokriti s snegom. In kje so lesene mize pred kočo ter ograja? Jezero je tokrat belo. Čudovita je ta zeleno-bela kombinacija.

Časa za malico in fotografiranje je dovolj, tudi za učenje ga ne zmanjka. Marsikaj novega izvemo o načinu iskanja zasutih v snegu. Preizkusimo, kako se z žolno in sondo poišče ponesrečence v plaz, poučimo se o uporabi cepina pri zdrs, o nevarnostih plazov in še marsičem.

Pogled na megleno jezero v dolini

Gasilska za slovo od Planine

Ob povratku se ustavimo še pri koči na Vogarju ter se naužijemo pogledov na Spodnje bohinjske gore.

Vsi udeleženci si želimo, da bi ta zimski izlet na našo Planino postal tradicionalen in bi tudi drugi lahko uživali v lepotah zasnežene planine. Hvala Stane in ostala družba za prelep dan!

Zadovoljni in polni vtisov v dolini

KONEC POLETJA NA PLANINI PRI JEZERU

MARUŠA REYA

Bil je tisti zadnji teden v avgustu leta 2017, ko je že četrti letošnji vročinski val začel popuščati in je bilo vreme še vedno lepo.

Triglav v družinski zasedbi se nam bo letos izmuznil, saj smo premalo trenirali. Sploh ne vem, kako in zakaj, ampak poletje je dobesedno zbežalo mimo. Hoteli smo ujeti še nekaj lepih dni na naši Planini pri Jezeru in priložnost za to medgeneracijsko druženje vnuki – stari starši se je tik pred začetkom šolskega leta ponujala kar sama. Torej je bilo treba pred prvim šolskim dnem, ko se vreme že kar tradicionalno pokvari in morata prvi dne pouka zjutraj poleg staršev težiti še megla in hlad, kaj dobrega izkoristiti do konca.

Prav na hitro smo se zorganizirali. Prenočili bomo trikrat. Ker imamo avto samo za pet oseb, vnuke pa štiri, nikoli ne moremo pobasati vseh naenkrat, ampak moramo za logistiko prositi še sina ali hčer. Takole smo se zmenili. Do Planine Blato bo s prevozom tja grede pomagala hči, ki nas bo z našim psom pospremila prav do koč, nazaj grede pa nas bo v Bohinju pričakal sin. In tako je bilo, vmes pa seveda veliko vsega.

Kot rečeno, so nam bili bogovi z vremenom naklonjeni, za vse ostalo pa bomo krivi ali zaslužni sami. In tako je tudi prav. Tale naša Planina je res primerna za takšne družine, kot smo mi. Vse naokrog obdana z malimi sprehajalnimi biserčki, lahko pa si izbereš tudi kaj bolj zajetnega. Imava dve vnukinji, ki sta sicer hodili v Andersenov vrtec, pa nista imeli te sreče, da bi bili deležni tradicionalne junijske »hribovske vzgoje«, ki jo tam uresničujejo vzgojiteljice s pomočjo naših vrlih vodnikov. Pri eni se je zataknilo z vremenom. Prvi termin tega »hribovanja« je odpadel zaradi previsokega snega, pri drugi pa so si vzgojiteljice izbrale drugo obliko vzgoje v naravi. Škoda, saj si otroci v rani mladosti s takimi izkušnjami pridobijo marsikatero danes pozabljeno ali zanemarjeno veščino in vrlino: vztrajnost, potrpežljivost, red pri vstajanju, odpravljanju spat, red v sobi, okolici in nahrbtniku, tovarištvo, zaveznitvo, pomoč bližnjemu. Pa da ni ob prvem neuspehu pa že kar katastrofa in konec sveta. Ne, takrat se bitka šele začne! To imava midva, kot stara starša, vedno pred očmi. »Kaljenje« malih osebnosti. Saj iz malega vedno raste veliko! Midva imava čas in voljo, pa tudi živci so se v penziji že umirili in si to lahko privoščiva.

Iz Ljubljane se odpeljemo dopoldne, okoli Bleda nas zajame letošnja nemogoča turistična gneča. Pri tem našem turizmu me je malce postalo strah, da ne bi

podlegli težnjam po kvantiteti namesto kvaliteti. Skromno upam, da ne bodo začeli preveč podirati in zidati večje hotele, širše ceste in parkirne prostore. Moje mnenje, naj se gre naša dežela ne-elitni, ampak butični izbrani turizem. Ne masovk, ki obremenjujejo okolje in ljudi, ampak premišljeno ponuja vsako destinacijo na izviren način z veliko prijaznosti, domačnosti in neokrnjene narave.

Pri Planini Blato oziroma kar kakšnih 200 metrov nižje zaparkiramo oba avtomobila, se oprtamo in hajd proti naši Planini. Otroci (dvanajst, deset, devet in osem let) seveda nosijo svoje polne nahrbtnike, midva pa poleg svojega »trogava« pred seboj še vsak po enega za skupne potrebe – planinske rjuhe, pa nekaj suhe hrane, vode, priboljške, sadje in podobno. Se je kar nabralo.

Ob dveh popoldne smo na cilju. Ivo nas je iskreno vesel, mi pa njega. Se prijavimo, odložimo prtljago in si uredimo postelje za spanje. Opozori nas na mraz, jutra so menda blizu ledišča. In si privoščimo kosilo. Pojemo – otroci in jaz »makaronflajš«, Jure ričet, Bibi joto, oba z mesom. Mularija je nad makaroni z mesom navdušena, prosijo, če bi to lahko jedli vsak dan. Seveda nimamo nič proti. Ker bomo veliko pohajali, bo pa še zdravo in hranljivo. Z vsakodnevnih izletov se jim je na koncu vedno mudilo za mizo z makaronovim mesom. Popoldne se sprehodimo še okoli jezera, nato gre Jure s hčerjo Bibi in kužo Ajko do avta, mi ju gremo malo pospremit, nato se vrnemo in iščemo tisto točko, kjer je signal za mobi, če ga bomo kaj potrebovali. Samo kakšnih deset, petnajst minut za koč strmo v hrib. Tam je bivša lovska koč, sedaj pa jo je vzela v oskrbo Gorska reševalna služba in tudi helikopter lahko pristaja. Prijazen prostor na planem z mizo in klopjo za čaj s klepetom.

Vse štiri dni – od ponedeljka do četrтка – imamo krasno vreme, vsako jutro naš "mobilni paket 4+2"

odpre svoje registre in omahne šele zvečer. Za vsako pot je treba imeti kakšno zgodbo v rokavu in potem komentarjem ni konca in kraja, midva lahko kar utihneva.

Naslednje jutro, torej v torek, hočemo na Tičarico. V nahrbtnikih pa malica, voda, kakšna energijska ploščica, rezervna majica in jopica, kapica proti soncu... Start med kravicami in telički s pričetkom hoje ob 10.00 preko Dednega polja, Ovčarije, tam pa zgrešimo odcep za Tičarico, ker preveč klepetamo. Ker pa smo že na tričetrt poti na **Sedmera jezera**, gremo pač tja.

Slabe tri ure hoda, nazaj manj. Poigravala sva se z mislijo, da bi šli nazaj čez Štapce, ker pa sva bila samo dva odrasla in štirje poskočni junci, sva si premislila. Varnost na prvem mestu. Popoldne smo "doma" ob štirih, zadnji koraki do mize z makaroni so kar stekli.

V sredo gremo ob pol desetih dopoldne najprej na **Planino Viševnik**. To je pravljica v živo, posebno še tista kočica za spanje. Joj, kako je lepo, so vzdihovali. A se ne bomo nič ustavili? Bomo, bomo. Nazaj grede. Povzpne se na Pršivec, ki nam ponuja lep razgled dol na Bohinjsko jezero, gor pa na okoliške hribe. Spet moramo seveda pomalicati in popiti in malo z užitkom lenariti. Točno opoldne pa spet nazaj na Planino Viševnik, kjer nam Jele pokaže letošnjo pridobitev – novo stranišče. Vse leseno, tudi pipa iz lesa, iz katere (ne)teče suha voda – reklamira svoj izum Jele. Privoščimo si čaj in se počasi vrnemo na našo planino. Makaroni za otroško kosilo, midva bova jedla zvečer. Ker imamo še dovolj časa in energije, gremo popoldne še na **Planino Laz** in hodimo dobro uro. Otročad najprej zagleda prijaznega kuža, podobnega naši Ajki, in šest pujskov, ki se tudi pasejo tam naokoli. Ogledamo si sirarno, razkaže nam jo Lucija, starega Gregorja hči. Kupimo hlebček sira in jemo kislo mleko. In spet nazaj. Lepo. Res lepo!

Seveda nazaj grede spet na signalno točko pri lovski koči. Za večerjo nam pridne gospe v kuhinji pripravijo pet juhic, Jure ostaja na ričetu.

Večeri so namenjeni zabavi v posteljah, najprej nad odejo karte, nato pod odejo besedne igrice, uganke in pogovori. Za knjige, ki so jih prinesli s seboj, fantazijski Harry Potter in podobne »virtualne« zadeve sploh ni časa. Dokler niso počasi kot lučke drug za drugim ugasnili.

V četrtek – zadnji dan, vstanejo otroci že pred osmo, tako da gremo ob devetih že na Planino pri Vodičnem vrhu. Z glavne poti navzdol proti Planini Blato se pot odcepi na desno in po slabi uri prispemo na krasno razgledno točko. Malo popijemo in nekaj sladkega, nato se malo spustimo na levo na idilično planino. Za pot do ceste potrebujemo samo 45 minut, namesto ene ure, kot piše. Vsak dan smo boljši!

Nato se otroci sami spokajo, pomalicamo pri mizi, jaz vržem na postelje in okoli še zadnji pogled, saj se rado vedno kaj pozabi, mladina si za konec še namoči noge v jezeru in ob 13:07 gremo otovorjeni dol.

Ko po nekem času, ko se je že pričel pouk, vprašam vsakega od njih, vsakega posebej, kaj jim je najbolj ostalo v spominu, vsak posebej izstrelijo: makaroni... Otroci pač!

UTRINKI Z AKCIJE NA PLANINI – OKTOBER 2017

TOMO RUSIMVIČ

Lani smo s pripravo koč na zimovanje počakali malo dlje, ker smo morali aktivnosti usklajevati z dvema zunanjima izvajalcema. Dva delavca iz firme Kontiki sta na novih kolektorjih na koči zamenjala mikrorazsmernike, ker so se v vročih dneh zaradi pregrevanja izklapljali. Gre za novo tehnologijo solarnih kolektorjev novogoriške firme MAEHLE Letrika, ki so novost na tržišču. Vsak panel ima že vgrajen mikrorazsmernik, ki neposredno iz panela daje 220 V napetosti (če je dovolj sonca). Vseh deset panelov je povezanih in so priključeni direktno na hišno električno napeljavo (v elektro omarici). Višek elektrike prepozna centralni razsmernik pri agregatu, ki je obenem tudi polnilec akumulatorjev. Tako se višek električne energije shrani v akumulatorjih. Pri razvoju novega proizvoda v laboratorijih MAHLE

Toplotna črpalka na svojem mestu.

Letrika verjetno niso simulirali razmer, ki so v sončnih dneh vladale na naši koči. Mikrorazsmerniki se segrevajo zaradi svoje osnovne funkcije, dodatno pa jih je grela še vroča streha, ki je temne barve in absorbira veliko toplote. Ko smo opazili pomanjkljivost, smo reklamirali kupljene panele in proizvajalec je izdelal nove mikrorazsmernike, ki imajo večje hladilnike za elektronske elemente in zato prenesejo višje temperature.

Druga aktivnost zunanjih izvajalcev pa je bila montaža toplotne črpalke. Opis delovanja toplotne črpalke ste lahko prebrali že v prejšnji številki Popotnika, zato naj omenim le visoko profesionalnost štirih fantov obrtnika iz Bohinja, ki so v približno šestih urah priključili toplotno črpalko na vodovodni sistem in po dobri uri smo imeli vodo ogreto na 60 stopinj. Toplotna

Menjava mikrorazsmernikov na panelih.

Do 40 °C je šlo hitro.

Les dveh smrek je pripravljeni na prevoz.

Dober občutek ob pogledu na 14 metrov drv, ki čakajo na majsko akcijo.

»Holcerski počitek«

Materija gre v dolino.

črpalka deluje tako, da lahko tople zrak črpa iz kuhinje ali iz okolja (zunanjosti koč), hladni zrak pa hladi shrambo v kotu koč, kjer se shranjujejo tudi živila. Tako smo ubili dve muhi na en mah: grejemo vodo in hladimo prostor.

Agrarna skupnost Stara Fužina – Studor nam je dovolila, da posekamo nekaj smrek, ki zaraščajo planino, tako da smo bili tudi malo »holcerji« in smo podrli štiri manjše smreke. V letošnjem letu nameravajo »Fužinarji« radikalno posekati vse smreke, ki v zadnjih dvajsetih ali več letih zaraščajo

planino, tako da bo lesa za našo kmečko peč na pretek.

Ostala dela na akciji so bila klasična, kot vsako leto: iz greznice smo izčrpali goščo in jo odpeljali na čistilno napravo v Bohinjsko Bistrico, izpraznili smo rezervoarje in vodovodno napeljavo v koči, pospravili okrasno cvetje z oken, slekli vse prevleke z jogijev in blazin ter jih odpeljali v pralnico v Bohinj, in še kaj.

Estrih pred vhomom je dotrajan in ga bomo letos nadomestili s ploščicami.

UTRINKI Z AKCIJE NA PLANINI – NOVEMBER 2017

TOMO RUSIMOVICH

Glede na dobre rezultate koč smo se odločili, da del dobička (pridobitna dejavnost) investiramo nazaj v koč in tako zmanjšamo ostanek dohodka koč, ki je obdavčen. Kupili smo nove blazine za vsa ležišča v koči, ploščice za tlakovanje tal pred glavnim vhomom, lepilo za ploščice, cement, hladilnik za pijačo, ki bo nadomestil energetske potratnega (donacija Union), in še nekaj malenkosti.

Predviden nakup blaga smo uspeli zaključiti tik pred prvim novembrom, vendar nismo mogli uskladiti

Nameščanje verig na Planini Blato.

Snega je bilo vse več.

Srečno na cilju!

termina prevoza kupljenega blaga na kočjo pred prazniki. Med prazniki je zapadel sneg in naša akcija je bila vprašljiva. Ko sem poklical prevoznika Mira, je rekel »probajmo«, in smo se odpravili. Poleg kupljenega blaga smo imeli še nekaj materiala, ki ga je bilo treba vrniti na kočjo (vse prevleke jogijev in blazin, ki so bile v pranju, motorno črpalko, ki jo je popravil naš gospodar, itd.).

V Studorju smo ves material naložili na traktor, ki je imel le prvo in zadnjo »kiblo«, da je naloženi material obtežil traktor in zagotovil boljši oprijem koles. Do

Novi hladilnik za pijačo na svojem mestu.

Stari hladilnik gre novim nalogam naproti.

Blata je šlo brez težav, saj je bilo snega minimalno, za pot na Planino pa smo morali namestiti verige. Na strmejših klancih so se kolesa vrtela, dokler niso prišla do podlage, vendar je naš voznik s preudarno vožnjo brez večjih problemov pripeljal na Planino.

Hladilnik za pijačo smo zamenjali zaradi potratnega kompresorja, novi ima le 400 W, stari pa je imel skoraj dvakrat več. Hitro smo se zmenili, da stari hladilnik poklonimo Nogometnemu klubu Bohinj. Rečeno – storjeno: stari hladilnik bo skrbel, da bodo imeli igralci in navijači v prostorih Nogometnega kluba Bohinj hladno pijačo. Sodelovanje z domačini je bilo za naše društvo vedno zelo pomembno.

UTRINKI Z AKCIJE NA PLANINI – JANUAR 2018

TOMO RUSIMOVIČ

Gospodarski odbor ima navado, da v času zaprtja koč praktično vsak mesec opravi kontrolni pregled stanja na koči. Obilica snežnih padavin in mraz okoli novega leta sta dodobra prekrila naše sončne kolektorje in akumulatorji niso imeli napajanja. Nujna je bila akcija odstranjevanja snega s strehe brunarice, ker napetost akumulatorjev ne sme pasti pod 24 V. Prazni akumulatorji lahko zmrznejo, medtem ko polni prenesejo tudi zelo nizke temperature.

Z gospodarjem Mirkom sva se dogovorila in 5. januarja 2018 odšla na avanturo, ki je razvidna iz foto zgodbe. S kombijem kljub verigam nisva prišla niti do prve serpentine, nato pa pot pod noge in po cesti do Planine Blato. Tam sva si nadela krplje in se podala po poti, polni podrtih dreves, ki jih je izruval ali polomil veter. Pungrat je bil zasut s plazom in ozka pot po robu prepada je zahtevala vso pozornost. Po poti so bile le sledi turnih smučarjev, ki so verjetno uživali v spustu z Voglov ali še od kod višje.

Planina je bila zalita kot še nikoli, veter je z zameti naredil nepozabno pravljlično kuliso. V brunarico sva se spustila po drči, saj je bil sneg skoraj meter nad gankom.

Na poti z Blata na Planino je veter podrl veliko dreves.

Na Pungratu je bila v plazu le ozka gaz, spodaj pa prepad.

Brez krpelj ne bi šlo.

Klopi in ograja so izginili, macesen je upognil veter.

Po krajši malici in okrepčilu sva se podala na odstranjevanje snega s kolektorjev na brunarici, kar je bilo precej zahtevno, saj je bilo snega dober meter, vendar nama je uspelo. Preverila sva še stanje akumulatorjev in pogledala, kako je v koči ter se podala nazaj v dolino.

Koli za perilo niso segali do kolen.

Sneg je presegal polico pri vhodu v kočo.

Zamet pred kočo.

Zamet za kočo

Še dve vrsti kolektorjev odkidamo, pa smo gotovi!

Ime	Prejeto	Prejeto	Prejeto	Prejeto	Prejeto
2.11.2017	NINA ŽARCI	LIVNANA	NO	Božidar Dvornik	→ Dvornik
	EDVARD ŽARCI	NO	NO	NO	NO
	CRNEK ŽARCI	NO	NO	NO	NO
	KOMAR ŽARCI	NO	NO	NO	NO
	O. BOREVO	NO	NO	NO	NO
11.11.2017	Barbara Ravnar	CRNEK	DA	11.11.2017	→ Ravnar
	VOLKOV JACNAJ	CRNEK	DA	11.11.2017	→ Volkov
	TINCA KAVKAR	ZAVARAC	NO	11.11.2017	→ Kavkar
	Zvon Zdobinar	NO	NO	11.11.2017	→ Zdobinar
2.12.2017	ANA BERA	NO	NO	11.11.2017	→ Bera
2.12.2017	BOLE VOGRINCE	NO	NO	11.11.2017	→ Vogrince
23.12.2017	STREČI	LIVNANA	NO	23.12.2017	→ Streči
30.12.2017	Gregor	NO	NO	30.12.2017	→ Gregor

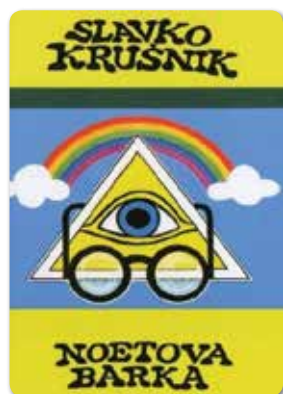
Zadnji obiskovalec naše zimske sobe 30. 12. 2017 je bil Švicar.

SMEH PREMAGUJE STRAH

SLAVKO KRUŠNIK

Odlomek iz knjige NOETOVA BARKA, izpod peresa staroste našega društva pisatelja, humorista in – marsikdo tega niti ne ve – pesnika Slavka Krušnika.

Živali niso smešne, smešne so samo, ko jim pripišemo človeške lastnosti.

Šimpanzi se ne smejejo, le najbolj posrečeno oponašajo človeško smejanje. Ne morejo razumeti šale, saj niso mogli prebrati Eseja o smehu Henrija Bergsona in drugih mislecev, ki so bolj ali manj uspešno analizirali različne vrste humorja.

Najbrž tudi ni nikogar, ki bi si znal predstavljati šimpanze, kako sedijo v krogu in si pripovedujejo šale.

Človek je večkrat smešen takrat, ko mu pripišemo živalske lastnosti.

Nobena žival ni podobna človeku, ljudje pa smo večkrat podobni živalim.

Človek si je v želji, da bi si polepšal življenje, izmislil številne oblike zabave in razvedrila. Zanesljivo so tiste, ki zbudijo smeh, najbolj cenjene, saj je smeh res nekaj posebnega, vrednota, ki je ne cenimo dovolj. Nicolas de Chamfort pravi, da je dan brez smeha izgubljen dan.

Za širjenje smeha skrbi tudi kar dolga vrsta pripovedovalcev šal.

Upam, da sem njihov še kar dober pripadnik. Zlasti na planinskih pohodih, ko poskušam (v prid vse družbe) razveseliti uslužbenke in uslužbenke posamezne postojanke s kakšno čim bolj novo šalo, čeprav na veliko jezo nekaterih sopohodnikov, ki so jo hočeš-nočeš že nekajkrat slišali. Toda – vsem ne more biti nikoli prav ...

Šale me velikokrat rešujejo iz zadreg in omogočajo kar najlažji stik s popolnimi neznanci. »Oprostite, ali vam lahko povem neko šalo?«

Tudi zdajle me rešujejo: knjiga dobiva že zajeten obseg in zastrašujočo debelino, zato naj rajši opustim teorije in postrežem bralcem s šalami, ki jih morda še niso slišali ali pa so jih že pozabili (šala je stara, ko si jo zapomnimo).

*Ne nehaš se smejati, ker se postaraš;
postaraš se, ko se nehaš smejati.*

Michael Pritchard

Najprej vam bom predstavil nekaj svojih pesmic o živalih, ki so že izšle v »Pavlihovih pratikah«, a upam, da bodo tu živele dalj časa.

DIREKTORSKA BASEN

Krokar, sir, lisica – zgodba stara
spet strasti nam dokazuje mračne,
sladke so besede le prevara:
zvitorepke kar naprej so lačne.

Sira slastni kos lisico vabi,
krokarjevo petje glasno hvali,
ptič s perotjo spretno sir pograbi,
s krakanjem pa njeno laž razgali.

Druge strune ubere zdaj lisica;
krasno – pravi – da leti čez klance,
s kljunom sir spet zgrabi črna ptica,
v zrak zaplahuta brez elegance.

Z zadnjim zvitorepka še poskusi:

»Čuj, direktor spi pri ženi tvoji!«

»Lažeš!« besno črni ptič zabrusi.

Sir pa že leti k usodi svoji.

Krokar sam je mučni kriv nezgodi,
ni verjel lisici nepošteni.

A morala zgodbe? Tiho bodi,
če direktor hodi k tvoji ženi!«

IZLETI PD LPP 2018/19

datum, dan	izlet	zaht.	čas hoje	vodnik
MAREC 2018				
10. 3. so	Razsušica, Medvižica in Ostrič	L	5 ur	M. Koželj Stepic
17. 3. so	Tinjan in Socerb	L	4 ure	M. Koželj Stepic
APRIL 2018				
7. 4. so	Pufijev pohod na Čemšeniško planino	L	4 ure	T. Rusimovič
21. 4. so	Dom na Šmohorju	L	4 ure	H. Rednak
MAJ 2018				
13. 5. ne	Srečanje z SPD Trst	L	2 - 3 ure	T. Rusimovič
19. 5. so	Lovrenška jezera (naravovarstveni izlet)	L	5 - 6 ur	M. Koželj Stepic
26. 5. so	48. tabor ljubljanskih planincev	L	4 ure	F. Bergant
JUNIJ 2018				
9. 6. so	Olševa in Potočka zijalka	L	6 ur	M. Koželj Stepic
30. 6. so	Izvir Čabranke	L	3 - 4 ure	T. Trope
JULIJ 2018				
14.-15. 7. so, ne	Vrata - Škrlatica - Kriški podi - Pihavec - Bovški Grintevac - Vrata	ZZ	7 - 9 ur/dan	J. Medved
21. 7. so	Bogatin - Mahavšček - Pl. Govnjač	L	7 - 8 ur	J. Medved
AVGUST 2018				
4. 8. so	Prisojnik po Hanzovi poti	ZZ	8 - 9 ur	J. Medved
17. - 19. 8. pe, so, ne	Triglav 2018	ZZ	6 - 7 ur/dan	vodniki PD LPP
25. - 26. 8. so, ne	Jezerska Kočna	ZZ	8 - 9 ur/dan	T. Trope
SEPTEMBER 2018				
8. 9. so	Nanos	L	5 ur	T. Trope
15. - 16. 9. so, ne	Logarska - Ojstrica - Planjava - Kamniško sedlo - Brana - Turska gora - Logarska	ZZ	9 ur/dan	J. Medved
29. 9. so	Vrata - Šplevta - Vrata	Z	8 ur	J. Medved
OKTOBER 2018				
6. 10. so	Vrhovi nad Soriško planino	L	3 ure	T. Rusimovič
20. 10. so	Izlet v neznano	L	3 - 4 ure	F. Bergan H. Rednak
NOVEMBER 2017				
11. 11. ne	Kostanjeva nedelja s SPD Trst	L	2 - 3 ure	T. Rusimovič
24. 11. so	Lašček	L	5 ur	M. Koželj Stepic
DECEMBER 2018				
8. 12. so	Komna - Bogatinsko sedlo - Vrh nad Gracijo	S	8 ur	S. Kragelj
15. 12. so	Prenovoletno srečanje članov PD LPP Pr`Mehačk	L / S	3 - 4 ure	T. Rusimovič
JANUAR 2019				
5. - 6. 1. so, ne	Blejska koča - Debela peč (šola varne hoje pozimi)	S	6 ur/dan	S. Kragelj
18. 1. pe	Nočni pohod na Grmado	S	4 ur	F. Bergant
26. 1. so	Škabrijel	L	4 ure	M. Koželj Stepic
FEBRUAR 2019				
16. 2. so	Potepanje po Veliki planini	S	6 ur	S. Kragelj
23. 2. so	Tradicionalni pohod na Planino pri Jezeru	S	6 ur	S. Kragelj

Legenda:

L - lahka tura
Z - zahtevna tura

ZZ - zelo zahtevna tura
S - snežna tura